JED (

Sáng tác, sưu tầm, biên soạn: MAI CHI

666 CÂU ĐỐ VIỆT NAM

Sưu tầm và biên soạn: Mai Chi

Nhà xuất bản: **Hồng Đức**

Ebook: nguyenthanh-cuibap

Nguồn text: Waka

LỜI NÓI ĐẦU

Câu đố là thể loại văn học dân gian giàu chất hài hước, hóm hình, sử dụng ẩn dụ, ẩn ngữ vô cùng phong phú, đa dạng và hấp dẫn. Đọc câu đố, suy nghĩ để giải đáp câu đố sẽ luyện cho các em học sinh óc quan sát tổng hợp, tư duy lô-gic, giúp trí thông minh phát triển. Chính vì vậy mà câu đố được mệnh danh là TRÒ CHƠI TRÍ TUỆ, luôn tồn tại và phát triển theo dòng chảy của thời gian, năm tháng.

Đáp ứng nhu cầu của đông đảo bạn đọc trong cả nước, Nhà xuất bản Hồng Đức cho ấn hành cuốn 666 CÂU ĐỐ VIỆT NAM do tác giả Mai Chi sáng tác, sưu tầm, biên soạn.

Hy vọng cuốn sách sẽ đem lại cho bạn đọc, đặc biệt là các em học sinh những phút thư giản đầy lý thú, bổ ích trong các giờ ngoại khóa, trong giờ nghỉ giải lao và trong những ngày hè đầy vui vẻ, hào hứng.

NHÀ XUẤT BẢN HỒNG ĐỰC

I CÂU ĐỐ VỀ HOA QUẢ, CÂY CỐI

1.

Tóc như lưỡi cưa trên đầu Mình đầy những mắt vàng au về già **Là quả gì?**

2.

Mình đầy mắt, tóc đầy gai Trong ruột thơm phúc ai ai cũng thèm **Là quả gì?**

3.

Tên là người ở trên trời Họ là nước ở nơi nơi dưới trần Mỗi năm hoa nở một lần Vào đúng dịp Tết mùa xuân đất trời **Là hoa gì?**

4.

Quả thường năm múi rõ rành Đại bàng ăn quả đã thành chuyện xưa

Là quả gì

5.

Ăn một quả trả cục vàng
Hãy mang túi vải ba gang đựng đầy
Người em thật thà thẳng ngay
Trở thành giàu có đó đây giúp người
Người anh gian giảo biếng lười

Bỏ xác biển cả kẻ cười người chê Là quả gì?

6.

Ghẻ nước mọc khắp đầy mình Ruột đầy tôm tép bụng phình phình to

Là quả gì?

7.

Mỗi cây mỗi quả ngẩn ngơ Quả đầy những mắt láo lơ nhìn trời Lá đầy răng rất khác người Hương thơm quả chính dạo chơi khắp miền

Là cây gì?

8.

Áo vàng pha đỏ béo tròn Bụng nhiều ngăn chứa đàn con trọc đầu

Là quả gì?

9.

Có da chẳng có thịt xương Bụng to chứa những kim cương hạt xoàn

Là quả gì?

10.

Cây nho nhỏ, hoa đỏ tươi Quả tròn, hạt một như mười trong trong

Là cây gì?

11.

Hoa đỏ như đốm lửa trời Quả tròn mình bóng dạo chơi mùa hè Là cây gì?

12.

Không cánh, không mỏ, có mào Có thân, có lá vẫy chào nắng mai

Là cây gì?

13.

Là ô chẳng biết che mưa
Là ô chẳng biết che vừa nắng soi
Da nâu nhăn nhúm nhỏ nhoi
Nhiều người ưa thích là tôi đây mà

Là quả gì?

14.

Lược xanh mà mọc giữa trời Chẳng biết chải tóc cho người sớm hôm

Là cây gì?

15.

Thân sần sùi đứng trên đồi Lá xòe ô nhỏ che trời trung du

Là cây gì?

16.

Hồng, trắng nở giữa hồ, ao Hương thơm dìu dịu nép vào lá xanh

Là hoa gì?

17.

Vươn lên từ nước bùn sâu Đẹp xinh thơm ngát một màu trắng trong

Là hoa gì?

Màu hoa hồng, trắng dễ thương Cánh hoa ôm hạt soi gương mặt hồ Lá xanh tròn tựa chiếc ô Thoảng như hương cốm mơ hồ đâu đây

Là hoa gì?

19.

Có thật mà tên là không Têm trầu cánh phượng thưa ông thưa bà

Là lá gì?

20.

Thân leo lá cũng leo theo Nhà nhà cưới hỏi mang theo tôi về Buồng cau xếp cạnh liền kề Thành một mâm lễ hẹn thề lứa đôi

Là lá gì?

21.

Lớn lên ở cánh đồng làng Mẹ con đều mặc áo vàng hát ca

Là hạt gì?

22.

Áo trắng mặc lúc ban mai Áo hồng mặc lúc nắng phai chiều tà

Là hoa gì?

23.

Tên là chim của mây trời Hè về hoa đỏ tặng đời vần thơ Gắn hoa với tuổi học trò
Hồn nhiên tươi trẻ chăm lo học hành **Là cây gì?**

24.

Khác cha khác mẹ chung giàn Hoa vàng cũng nở, bên ngàn lá xanh

Là cây gì?

25.

Tên như tiếng gọi mẹ hiền Lá tròn lan khắp mọi miền đất xa

Là cây gì?

26.

Một mẹ mà đẻ nhiều con Con bám đằng trước lại còn đằng sau Các con gai góc đầy đầu Áo xanh lúc nhỏ, áo nâu lúc già

Là cây gì?

27.

Gai góc mà mọc đầy mình Trong bụng thơm ngát, con xinh một đàn

Là quả gì?

28.

Từ trẻ cho đến lúc già Luôn mặc áo giáp như là chiến binh Trong bụng một đàn con xinh Con nào con nấy đầy mình hương thơm

Là quả gì?

Rễ từ cành xuống giăng mành Mục đồng nhặt lá gấp thành đàn trâu

Là cây gì?

30.

Hoa tím mọc giữa ao làng Được phong "hoa hậu" dịu dàng bóng soi

Là hoa gì?

31.

Vươn lên từ nước dịu dàng Tên nghe như tiếng ùng oàng vang xa

Là hoa gì?

32.

Tuổi trẻ sống ở trong rừng Về già cuộc sống tưng bừng đổi thay Biến thành giường, tủ mỗi ngày Biến thành cửa, ngõ, nhà đầy tiếng ca

Là cây gì?

33.

Quê hương rừng thắm núi cao Về nhà xa xứ biết vào nhà ai Đi qua sông, suối, đường dài Vấn vương nỗi nhớ đất đai đại ngàn

Là cây gì?

34.

Tên là vật nuôi trong nhà Thân loài cỏ mọc đồng xa bãi gần Là cây gì?

35.

Mục đồng bắt chúng tôi ra Đánh đánh, chọi chọi để mà thắng nhau

Là cây gì?

36.

Tên em nghe thật ngọt ngào Thân là loài cỏ thấp cao xá gì

Là cây gì?

37.

Quê hương bờ, bãi, chân đê Tên là loài vật đi về trong sân Có rễ mà chẳng có thân Họ hàng là cỏ quen thân lâu đời

Là cây gì?

38.

Nghe tên đã thấy dại khờ Rễ khỏe bám chắc đóng đô xa gần

Là cây gì?

39.

Mẹ tóc xanh, áo cũng xanh Vài ba con nhỏ ôm quanh bên mình

Là cây gì?

40.

Lúc trẻ râu tóc bạc phơ Về già râu tóc bơ phờ mầu nâu

Là gì?

Mẹ mặc áo kép áo đơn Nuôi đàn con nhỏ lớn khôn từng ngày Tách khỏi con, mẹ thân gầy Chút da chẳng có lỗ đầy mình khô

Là gì?

42.

Mặc áo lớp trong lớp ngoài Cởi bỏ hết áo hình hài lạ thay Xếp hàng hạt hạt đan dầy Nếu tách hết hạt, mình gầy xác khô

Là gì?

43.

Có cây mà chẳng có cành Có bông nhiều hạt, lá xanh hiền hòa

Là cây gì?

44.

Lúc trẻ bông hạt đều xanh Về già bông hạt vàng chanh khắp đồng

Là cây gì?

45.

Có cánh mà chẳng biết bay Có tiền chẳng đếm chất đầy trong kho

Là gì?

46.

Lúc trẻ ngay thẳng, dịu hiền Về già sang cõi Tây Thiên trên trời Thân còn để lại cơ ngơi Mắt cũng để lại ở nơi con ngồi Yêu thương con biết mấy mươi Cha già con lớn cuộc đời vào thơ

Là cây gì?

47.

Vỏ thơm thơm vị cay cay Đã thành vị thuốc ra tay cứu người

Là cây gì?

48.

Cây cao thắng lá buông xòe Mùa đông có chửa sang hè đẻ con

Là cây gì?

49.

Mẹ đứng phơi nắng giữa trời Nhường buồng con ở con chơi tối ngày

Là cây gì?

50.

Một buồng chứa rất nhiều con Áo xanh đồng phục, căng tròn bụng no

Là quả gì?

51.

Tên như tình thân hai nhà Thân tròn, ruột trắng như là ngó sen

Là quả gì?

52.

Áo hồng phơ phót trắng nâu

Thịt da trắng sữa, hột màu nâu đen **Là quả gì**

53.

Tên không thiếu cũng chẳng thừa Ăn vào ngọt, mát lại vừa nhiều C

Là quả gì?

54.

Tóc em xanh chải lược xanh Một đàn con nhỏ quây quanh thân gầy Đàn con bụng ỏng nước đầy Đứng ở mép nước ngày ngày bồng con

Là cây gì?

55.

Tóc mây xanh tấm thân gầy Đẻ con tròn nặng bùng đầy nước tiên

Là cây gì?

56.

Tròn tròn mà mặc áo xanh Bụng chứa đầy nước ngọt lành, mát thơm

Là quả gì?

57.

Sông chẳng đến, bến chẳng vào Thế mà có nước quả sao lạ kỳ

Là quả gì?

58.

Nghe tên tưởng kẻ chây lười Thế mà giòn xốp nước tươi ngọt lành

Là quả gì?

59.

Rễ dưới đất, rễ trên cành Xum xuê tươi tốt lá xanh bốn mùa Theo câu truyện cổ ngày xưa Thì có chú Cuội mới vừa ở đây

Là cây gì?

60.

Có buồng, không cửa không nhà Một đàn con nhỏ xanh da quây quần

Là gì?

61.

Tóc xanh xòa xuống thân gầy Nhiều buồng lắm quả dạn dầy nắng mưa

Là cây gì?

62.

Quả gì tên gọi thương sao Ăn quả nhớ mẹ ngày nào nuôi ta

Là quả gì?

63.

Thân tròn mặc áo xanh xanh Chua ngoa nổi tiếng thành danh lưu truyền

Là quả gì?

64.

Ruột trắng như bột Rắc hột vừng đen Mặc áo đỏ hồng Tóc xanh ngăn ngắt

Là quả gì?

Lá xanh lại nhú lộc xanh
Nụ tròn nho nhỏ ôm quanh thân gầy
Khẳng khiu đông lạnh tháng ngày
Nở bừng hoa thắm đong đầy nắng xuân

Là gì?

66.

Tên là chim lượn trên trời Lá xanh hoa đỏ, cuội đời thành thơ

Là cây gì?

67.

Cùng tên với mẹ hiền hòa Lá tròn thân nhỏ, lòa xòa đất lan

Là cây gì?

68.

Tên thì nghèo xác nghèo xơ Thân giàu chất khoáng, trèo bờ rào chơi

Là cây gì?

69.

Tên nghe như sợi dây dài Vừa là rau, vừa là bài thuốc hay

Là cây gì?

70.

Cây không quả, cũng không hoa Cây là có thật, tên là hư không.

Là cây gì?

71.

Đầu nhọn như mũi tên bay
Lớn lên chẳng kể tháng ngày dầm mưa
Thân nhiều đốt thẳng giữa trời
Tóc bay theo gió, sáng ngời hiên ngang

Là cây gì?

72.

Áo cánh trắng mỏng che thân Tóc xanh vài sợi chẳng cần lược thưa Dáng nhỏ mà thật chẳng vừa Hễ ai động đến có thừa hăng say

Là cây gì?

73.

Tên thì phải gọi hai lần Trông xa tưởng nhím, nhìn gần hóa không

Là quả gì?

74.

Lúc còn trẻ mặc áo xanh
Về già mặc áo vàng chanh lạ đời
Tên thì chẳng đẹp người ơi
Hè về ai cũng muốn tôi theo cùng

Là quả gì?

75.

Đời từng bùi ngọt đắng cay, Về già nhiệt huyết càng ngày càng tăng

Là cây gì?

76.

Chân cao lỏng khỏng

Mình ốm tận xương Hồn đi bốn phương Chân còn đứng đó

Là cây gì?

77.

Một năm có mười hai tháng Một tháng có ba mươi ngày Chọn một ngày trồng cây không rễ

Là cây gì?

78.

Có cây mà chẳng có cành Có quả để dành chắp nối tơ duyên

Là cây gì?

79.

Cây gì có thật mà không, Mở đầu câu chuyện, thưa ông thưa bà

Là cây gì?

80.

Cây gì mới mọc thì cao Dần dần lại thấp cớ sao lạ kỳ?

Là cây gì?

81.

Cây gì tên sợ người cười Hễ ai chạm phải đang tươi héo liền

Là cây gì?

82.

Cây gì đêm héo ngày tươi

Hoa làm chong chóng giữa trời đuổi nhau Mối mọt quen thói đục vào Gặp ngay chất đắng buồn rầu nhả ra

Là cây gì?

83.

Cây thơm mọc ở cạnh nhà Bắc giàn lấy lá cho bà quệt vôi Bảo không mà có đấy thôi Đem nghiền nát với cau tươi đỏ lừ

Là cây gì?

84.

Cây xanh, lá cũng xanh xanh
Nở bông hoa trắng cho thanh lòng chàng
Quả ăn nóng ruột, nóng gan
Châu lệ hai hàng con mắt đỏ hoe

Là cây gì?

85.

Chân bắt chéo, tay bắt chéo Đội nón méo, đứng sau hồi.

Là cây gì?

86.

Là hoa không đem tặng nhau, Ở cùng nơi chợ với rau vui buồn Thị thành cho đến xóm thôn Không khen đẹp, lại khen ngon mới kỳ

Là hoa gì?

87.

Bên trong ăn ngọt, Bên ngài ngửi thơm, Bụng dạ đầy những tép tôm Da dẻ vàng ửng, có rôm mọc dày

Là quả gì?

88.

Béo tròn mặc áo vàng tươi Ngày xưa từng có ai người ở trong

Là quả gì?

89.

Quanh mình tua tủa những gai Xanh thì xanh lét không ai muốn dùng Chín thì rực rỡ lửa hồng Tấm lòng son sắt bạn cùng nếp thơm

Là quả gì?

90.

Quả gì ăn chẳng được nhiều Nhưng mà nhìn thấy bao nhiêu người thèm

Là quả gì?

91.

Khi đang xuân xanh Em không nhuộm màu son phấn Khi về già rồi Em mới điểm phấn tô son

Là quả gì?

92.

Cùng tên, một đứa là cây Lá như cánh cửa ngắm mây nhìn trời Đứa là con, biết lội bơi Xưa nay được tiếng trọn đời vì con

Là cây gì?

93.

Cùng tên, cùng gọi là cây Cây vui sông nước, cây say lửa nồng Cây yếu ớt nở đầy bông Cây cứng ngắc khắp tây, đông hãi hùng

Là cây gì?

94.

Em nhỏ em mặc áo xanh Rủ nhau tắm nước trong xanh mát là Tắm xong thì trắng như ngà Áo xanh em cởi, đội mà mũ xanh

Là cây gì?

95.

Hoa gì lắm sắc không hương Tên như nhân tạo trồng tường cổng ai

Là cây gì?

96.

Ba chìm, bảy nổi long đong Hoa gì nở tím dập dềnh trên sông

Là hoa gì?

97.

Hoa gì sứ giả tình yêu Trắng tinh tím phót, nói điều gì đây Trao hoa lời chẳng tỏ bày

Chỉ hương ngan ngát, ngây ngây lặng thầm Là hoa gì?

98.

Hoa gì thắp đỏ hàng rào Tên do người đặt, em nào biết đâu

Là hoa gì?

99.

Mỗi cây mỗi quả, mổi quả một cây Quả đầy những mắt, lá đầy những răng

Là quả gì?

100.

Thân hình bé nhỏ Áo đỏ như son Chẳng ngọt ai cũng khen ngon Đã nuốt vào bụng, miệng còn xuýt xoa

Là quả gì?

101.

Không phải nhà bếp Không phải quán ăn Thế mà cơm trắng Nước trong sẵn sàng

Là quả gì?

102.

Vỏ xanh, ruột đỏ, hột đen Hoa vàng, lá biếc, đố em quả gì?

Là quả gì?

103.

Vỏ ngoài như đất Ruột rất ngọt ngào Xanh chín một màu Nhìn vào đố biết

Là quả gì?

104.

Ba anh tên tựa như nhau
Thêm huyền, anh được ở cao lưng trời
Có sắc mắt mọc đầy người
Già rồi ngơ ngác nhìn đời vàng ươm

Là quả gì?

105.

Râu dài trắng mướt Tóc mượt, xanh rì Sống hôi xì xì Chín thơm phưng phức

Là củ gì?

106.

Tóc xanh rì mà râu bạc phếch
Còn sống thì tính vẫn còn hăng
Nước sôi, mỡ nóng, lửa hồng
Bỏng da, chín thịt càng nồng hương thơm

Là củ gì?

107.

Ruột gan đặc sịt Da thịt nhẵn lì Chẳng biết chữ gì Đi thi cũng "đậu"

Là củ gì?

Thân mình mũm mĩm

Da thịt mịn màng

Sinh trên đồng làng

Lại bảo là tây

Là củ gì?

109.

Lá nho nhỏ, hoa li ti Thoảng hương nhớ cuộc chia ly mưa ròng

Là hoa gì?

110.

Béo tròn mặc áo đỏ hồng Bên trong bột lọc lại bồng hạt son

Là quả gì?

111.

Béo tròn mặc áo nâu non Bên trong bột lọc lại hòn than đen

Là quả gì?

112.

Trái gì trồng khắp quê ta Trắng, xanh, hồng, đỏ, ngoài da láng ngời

Là quả gì?

113.

Tự nhiên cắt khúc mà chôn Bữa sau sống lại đẻ con từng bầy

Là cây gì?

114.

Có cây mà chẳng có cành Có quả để dành mà cúng tổ tiên

Là cây gì?

115.

Chân chẳng đến đất, cật chẳng đến trời Lơ lửng giữa trời mà đeo bị ngọc

Là quả gì?

116.

Chân chẳng đến đất, cật chẳng đến trời Lơ lửng giữa trời mà đeo bị tép

Là quả gì?

117.

Chân chẳng đến đất, cật chẳng đến trời Lơ lửng giữa trời mà đeo bị sỏi

Là quả gì?

118.

Chân chẳng đến đất, cật chẳng đến trời Lơ lửng giữa trời mà đeo bị đá

Là quả gì?

119.

Chân chẳng đến đất, cật chẳng đến trời Lơ lửng giữa trời mà đeo bị nước

Là quả gì?

120.

Da cóc mà bọc trứng gà Bổ ra thơm phức cả nhà muốn ăn

Là quả gì?

Khi làm mứt, khi nấu canh Đến khi mất sắc, theo anh học trò

Là quả gì?

122.

Mình tròn lông mọc rậm rì
Sao không uống rượu mặt thì đỏ au
Cởi trần da trắng phau phau
Đã chẳng có đầu, lại chẳng có đuôi
Tên nghe thú vị nhất đời
Hễ gọi đến thời nhẩy xổ đến ta

Là quả gì?

123.

Nghe tên cứ tưởng... rất đau Quả tròn mọng nước, rực màu vàng tươi Mùa xuân đến với đất trời Chuyên làm cây cảnh, chào mời ngày xuân

Là cây gì?

124.

Quả gì chẳng mất bao giờ Lại có đuôi đẹp, bất ngờ tung bay Quả mà chẳng ở trên cây Làm đồ chơi để chuyền tay ném hoài

Là quả gì?

125.

Hạt gì không nhuộm mà xanh Dẻo thơm, ngọn lành ai chẳng muốn ăn Là hạt gì? 126.

Có hoa không có quả Lại mang hạt trong mình Hương bay qua hồ rộng Lá đội đầu mướt xanh

Là hoa gì?

127.

Nghe tên tưởng để bán mua Có hoa rực rỡ bốn mùa đẹp tươi Một cành chỉ một hoa thôi Thường được nhiều người quý trọng nâng niu

> Là hoa gì? 128.

Củ gì tên gọi như tiền Củ gì nghe cứ như quên đường về?

> Là củ gì? 129.

Hoa gì tên để thổi cơm
Không sinh từ lúa mà đơm đỏ cành?
Hoa gì chùm nhỏ màu xanh
Mùa hè thêm ngọt bát canh cua đồng?
Hoa gì vàng, đỏ, tím, hồng
Tên như để viết, có dòng kẻ ngang?
Hoa gì chào đón xuân sang
Rung rinh cánh đỏ nhị vàng đẹp tươi?

Là hoa gì?

Thoạt nhìn như dáng cây đa Quả nhiều gai bọc trứng gà ở trong Chín thơm, thơm đến nao lòng Mà sao tên gọi là "không biết gì"

Là quả gì?

131.

Cây ở rừng và nhiều nơi Nhưng tên cây ở trên trời, lạ chưa! Bẹ xanh, gai nhọn, lá thưa Tay mềm, gai ngắn như cưa xanh rì.

Là cây gì?

132.

Mùa đông rét đỏ toàn thân Gọi tên cùng bạn chuyên cần ngượng thay Là củ đem bán đó đây Món ăn, mâm cỗ khi bày thêm sang.

Là củ gì?

133.

Cây gì chỉ có một hoa Quanh năm kết trái nõn nà vàng thơm Lá to, che rợp góc sân Xem xuê con cháu, quây quần bên nhau.

Là cây gì?

134.

Quả gì vỏ sắc vàng tươi Ruột ăn thơm ngọt, mọi người đều ưa Chỉ riêng mấy chú trò lười Mùa thi rất sợ, rất lo dẫm vào.

Là quả gì?

135.

Hoa gì vừa mới nêu tên Nhờ chú bộ đội ngày đêm diệt thù

Là hoa gì?

136.

Lá xanh như ngọc Lá trắng như ngà Lá non, lá già Cuốn nhau thật chặt

Là cây gì?

137.

Đung đưa soi bóng bên sông Lại như chải sóng dưới dòng nước xanh

Là gì?

138.

Càng già càng vững như thành
Chòm râu buông mành tôn vẻ oai nghiêm
Điểm tô phong cảnh đẹp thêm
Lại đem xanh mát cho miền quê ta

Là cây gì?

139.

Da em da cóc Bọc một bụng vàng Bà con xếp hàng Nuốt mềm, nhả cứng

Là quả gì?

140.

Tên em chẳng thiếu chẳng thừa Ăn sống, ăn chín, muối dưa để dành

Là quả gì?

141.

Cây vuông, lá xiên Quả chỉ thiên, hoa chỉ địa

Là cây gì?

142.

Chưa thấy đi học ngày nào
Mà sao đỗ đạt lại cao hơn người?
Đọc lên chỉ đỗ đầu thôi
Cành cây đội mũ đỏ tươi, cánh chuồn

Là cây gì?

143.

Quả gì nghe thấu trời cao Hễ nghe tên gọi mưa rào liền rơi

Là quả gì?

144.

Cây gì buồn thế hỡi người Chẳng đem chia sẻ cho vơi nỗi lòng

Là cây gì?

145.

Cây gì gạo trắng nước trong Nấu ăn không hết để trong xoong, nồi

Là cây gì? 146.

Quả gì buồn chỉ riêng ta
Quả gì quan hệ thông gia hai nhà
Quả gì trong lễ tơ hồng
Luôn luôn được để ở trong mâm vàng

Là những quả gì?

147.

Quả gì sung sướng ai ơi Quả gì vất vả suốt đời long đong Quả gì tên gọi cậu trời Qur gì gắn bó suốt đời với tơ

> Là những quả gì? 148.

Lúc nhỏ cây có một tên
Bỗng nhiên sau đó lớn lên thay rồi
Quả vẫn cây ấy mà thôi
Lại có tên khác để người gọi lên
Bóc vỏ, tên quả thay liền
Hạt gãy thật phiền, tên lại khác đi
Bạn ơi, cây quả tên gì?

Là cây gì, hạt gì? 149.

Quả gì áo tím ở ngoài Quả gì tên gọi thấy tê tái lòng Quả gì gánh nước nhong nhong Quả gì xanh vỏ bên trong lại hồng

Là những quả gì? 150.

Tròn tròn bằng quả trứng vịt
Thịt ở bên trong, xương bong ra ngoài
Quê cha vốn ở thiên thai
Vì theo quê mẹ lạc ngoài trần gian

Là quả gì?

151.

Vừa bằng đầu trẻ nhỏ
Khoác áo màu đỏ
Trăm con mắt màu đen
Cắt cắt, cứa cứa
Đem ra dùng bữa
Ngon thật là ngon

Là quả gì?

152.

Cây trồng làm giậu bờ rào
Hoa thường rực rỡ một màu cờ tươi
Tên cây gợi nhớ tên người
Hiền lành tốt bụng nghìn đời ai quên

Là hoa gì? 153.

Vốn xưa tôi ở trên rừng Người lên cắt gốc buộc lưng quảy về Người giữ, người đánh thỏa thuê Bắt tôi chịu đủ mọi bề gió sương Đã vậy người còn không thương Treo thân dốc ngược trăm đường đắng cay

Là cây gì?

154.

Mẹ sinh ra bóng mát tàn che Mẹ sinh con ra giữa mùa hè Bây giờ sung sướng hả hê Mẹ khuyên con ở lại để mẹ về quê hương

Là cây gì?

155.

Sừng sững mà đứng giữa trời Mặc ba áo kép, mặc mười áo đơn

Là cây gì?

156.

Phất cờ cắm ở trên đầu Chưa già nua đã có râu thật nhiều Già rồi râu héo cờ xiêu Trồng hàng răng trắng sắp đều bên nhau

Là cây gì?

157.

Chẳng thiếu mà cũng chẳng thừa Thân em hương sắc có vừa dạ anh Là gái cha mẹ dỗ dành Là trai cha mẹ tán thành cho đi

Là cây gì?

158.

Kẻ ăn ở nhờ Tấm thân bé mọn Bơ vơ trăm chiều Một liều ba bảy cũng liều Ai cho, cho được bao nhiêu cũng mừng

Là cây gì?

159.

Lưng chừng trời Treo toòng teng bình nước Chờ người có phước Trưa tặng ly đầy

Là quả gì?

160.

Cây chi xanh xanh
Không dám ăn
Để dành uống
Người thôn quê ưa chuộng
Kẻ thành thị mến yêu

Là cây gì?

161.

Tình cờ gặp nhau giữa sông Lênh đênh góc biển, mênh mông chân trời Cùng nhau bầu bạn dạo chơi Biết đâu bờ bến dạt trôi phương nào

Là gì?

162.

Tuổi trẻ mặc áo xanh Tuổi già mặc áo vàng Chết rồi mặc áo trắng Là cây gì? 163.

Sừng sững mà đứng giữa trời Vai mang chùm sọ bọc ngoài vải xanh Nước trong một vũng ngon lành Mùa hè giải khát thỏa tình ước ao

Là cây gì?

164.

Không phải là hoa
Có mùi hương
Không phải là đường
Có vị ngọt
Không phải là me
Có vị chua – thứ gì?

Là quả gì?

165.

Cây chi không trái Mà cũng không hoa Quan yêu dân chuộng gọi là cây chi?

Là cây gì?

166.

Vốn xưa tôi nhọn như sừng Lớn lên cởi áo đang lành quăng đi Thân cao, cao ngất lạ kỳ Màu da xanh lẻo, mắt thì gớm ghê Đến khi khôn lớn thành nghề Từ già đến trẻ tứ bề yêu tôi. Là cây gì?

167.

Quê em ở chốn ao tù Vượt qua mặt nước võng dù thấp cao Đến ngày mở mặt ra chào Soi gương mới biết tự hào tốt tươi.

Là cây gì?

168.

Cây gì không thiếu, không dư Không cành, không nhánh giống như cái tàn?

Là cây gì?

169.

Chửa từ thân nửa Đẻ ra đằng đầu Một bọc trăm đứa như nhau Không trai, không gái biết đâu phân rành Một bầy nhung nhúc bu quanh

Là gì?

Người người đứng ngó không đành rời chân.

170.

Trên đầu phất cờ lụa Nách bồng con nhỏ Tuổi trẻ râu ria hoe hoe đỏ Tuổi già trật áo Da thịt đỏ au.

Là gì?

171.

Cây lăn tăn, lá li ti Trái gai góc tưởng xù xì mà trơn Thịt thì vừa đắng vừa ngon Ăn hoài, ăn hủy vẫn còn muốn ăn.

Là quả gì?

172.

Sừng sững mà đứng giữa đồng Quan đi không tránh lại đòi đánh quan.

Là cây gì?

173.

Áo đơn, áo kép Đứng nép bờ ao.

Là cây gì?

174.

Cây bung xung, lá bung xoe, Mùa đông ấp trứng, mùa hè nở con.

Là cây gì?

175.

Mẹ thì đứng ở ngoài sân Sai con tiếp đãi khách thân trong nhà.

Là cây gì?

176.

Cây xanh thì lá cũng xanh Ăn sống thì được, nấu canh thì đừng.

Là cây gì?

177.

Nào khi nắng sớm mưa chiều

Ôm lòng mà chịu những điều gian nan.

Là cây gì?

178.

Người thì một tấc, da trắng như ngà, Đầu đội mũ hồng hoa, chân đi có một.

Là cây gì?

179.

Quả mọc bốn bên Xanh trên chín dưới Cứ nghe tên gọi Chẳng thiếu chẳng thừa.

Là quả gì?

180.

Tiến không đường Lùi không đường Trước khó, sau càng khó.

Là quả gì?

181.

Giang sơn một nắm bàn tay Chỉ lo việc nước, không lo việc nhà.

Là cây gì?

182.

Thân em thịt trắng, da hồng Chui xuống dưới đất lấy chồng đẻ con. Đất tốt thì đẻ sòn sòn Đất xấu em đẻ ít con gầy gò.

Là cây gì?

Cây xanh xanh, lá xanh xanh Bông ở trên cành, trái ở dưới sâu.

Là cây gì?

184.

Sừng sững mà đứng giữa đồng Chân tay chẳng có lại bồng đứa con.

Là cây gì?

185.

Có râu, có tóc, có răng vàng Quần áo xênh xang ba bốn bộ Mà còn nũng nịu mẹ bồng mang.

Là gì?

186.

Thở than chỉ có một mình Chồng con chẳng có một mình quanh hiu.

Là cây gì?

187.

Sinh ra ta đã cùng tên
Tôi ở dưới đất, anh trên bầu trời.
Anh thì thành hạt mưa rơi
Tôi buộc rổ rá, giúp người làm dây.

Là cây gì?

188.

Tán xòe một khoảng sân trường Mùa hè nắng lửa vẫn thường xanh tươi Chắt chiu hạt nắng của trời Mùa đông lá thắp lửa ngời rực sân.

Là cây gì?

189.

Sinh ra từ một gốc Tên bỗng chốc thành hai Non: mang tên tuổi nhỏ Già: sẽ làm chông gai.

Là cây gì?

190.

Nhiều cánh mà không biết bay Một chân cứ đậu suốt ngày trên cây.

Là gì?

191.

Mặt tròn vành vạnh tựa như gương Con con cháu cháu khắp tứ phương Thuở đương thì màn che trướng rủ Khi về già dầm nắng, dãi sương.

Là cây gì?

192.

Vốn xưa ta ở thủy tề Ngày nay ta bỏ ta về dương gian Ngày sau hoa nở nhị tàn Thời ta lại bỏ dương gian ta về.

Là cây gì?

193.

Mùa hạ em tắm dưới ao Mùa thu mát mẻ, người đào em lên Thân em gần chốn bùn đen Giá trong em giữ, chê khen mặc lòng.

Là cây gì?

194.

Trẻ thì không mở mắt ra Đến khi về già mới mở mắt trông.

> Là quả gì? 195.

Ngoài xanh trong đỏ hồng hồng Quan vua cũng chuộng, mẹ chồng cũng yêu Mùa hề lắm kẻ nâng niu Mùa đông lắm kẻ dập dìu duyên ta.

> Là quả gì? 196.

Đã yếu ớt lại không khôn Ngơ ngơ ngần ngần lại còn sống dai.

Là cây gì?

197.

Tên tôi cha mẹ đặt cho Cớ sao nghe thấy học trò đều nhăn.

> Là quả gì? 198.

Không phải sư, chẳng phải ni Sân chùa cửa Phật từ bi nương nhờ.

Là cây gì?

199.

Lá xanh mát cả sân trường

Thầy xưa bạn cũ, người thương nhớ về Bỗng trời vang vọng tiếng ve Mở chùm hoa lửa gọi hè xốn xang.

> Là cây gì? 200.

Thân tròn lắm đốt Lá sắc như dao Mặc ai cay đắng Em mãi ngọt ngào.

Là cây gì?

201.

Béo trục béo tròn
Mình đầy gai góc
Lúc trẻ áo xanh
Về già áo đỏ
Da vàng, ruột đỏ
Nhà ai có cỗ
Chạy bổ đến ngay.

Là quả gì?

202.

Nghe tên dễ sợ lắm thay Nhìn hoa lại thấy yêu ngay mới tài.

> Là cây gì? 203.

Ngày thì em ngủ lơ mơ Đến đêm tỉnh giấc hương đưa ngạt ngào.

Là hoa gì?

204.

Họ là nước, tên người trời Mỗi năm chỉ nở hoa tươi một lần.

Là cây gì?

II CÂU ĐỐ VỀ CON VẬT

1.

Là chim mà chẳng biết bay
Có chân để bước tháng ngày trên băng
Bơi giỏi chẳng ai sánh bằng
Nuôi con ấp trứng trên băng lạ kỳ.

Là con gì?

2.

Áo lông mỗi con mỗi màu Ban ngày canh cửa, khi chầu mâm cơm Có ăn quên hết thảo thơm Nhưng được nết tốt sớm hôm canh nhà.

Là con gì?

3.

Người quen đuôi vẫy mừng rơn Giầu nghèo chẳng tính thiệt hơn sang hèn Đêm dù đóng cửa cài then Phận mình luôn giữ thói quen canh nhà.

Là con gì?

4.

Đáng yêu đôi mắt tròn tròn Bước đi uyển chuyển lại còn nhẹ êm Ngày ngủ nhiều để thức đêm Chăm chỉ bắt chuột càng thêm yêu nhiều.

Bốn mùa toàn mặc áo lông Mắt tròn, tai vềnh, chân không đi giầy Leo trèo, vòn khắp đó đây Hễ thấy bóng chuột vồ ngay tức thì.

Là con gì?

6.

Toàn thân áo giáp kẻ ô
Thế mà rụt cổ đầu thò tí teo
Xuống nước chân bơi mái chèo
Trên cạn ì ạch vượt đèo khó khăn.

Là con gì?

7.

Mặt nhọn, răng nhọn láo lơ Râu vểnh mà mọc lơ thơ thế này Thường trốn biệt vào ban ngày Đêm đến lục lọi một bầy phá gia.

Là con gì?

8.

Chỉnh tề áo trắng không viền Không ca vát, mặc áo đen khoác ngoài Trên cành hót thật vui tai Báo tin khách đến ai ai cũng mừng.

Là con gì?

9.

Đầu đội mũ trắng tinh khôi

Áo lông trắng toát, xinh đôi mắt huyền Lặc lè chân bước đảo xiên Miệng kêu oàng oạc, chẳng hiền chút nào.

Là con gì?

10.

Đuôi dài lượt thượt to bè Áo lông mặc cả mùa hè, mùa đông Trèo cây lượn hái quả thông Vừa ăn hạt vưa cất công để dành.

Là con gì?

11.

Đuôi dài, mặt nhỏ thật xinh Suốt năm đều mặc áo lông trên mình Thức ăn là quả, hạt thông Nhà cũng ở gốc cây thông tối ngày.

Là con gì?

12.

Đuôi dài nom thật dịu dàng Nhanh nhẹn hạng nhất ai bằng được đâu Quả, hạt thông dù ở đâu Cũng bới tìm được mau mau để dành.

Là con gì?

13.

Tai dài, đuôi ngắn rất hiền Thích ăn cà rốt, thích nghiền rau tươi Chạy nhanh vốn đã hơn người Thua rùa chậm chạp vì lười, vì kiêu.

Là con gì?

14.

Mắt lồi, đôi cánh trong veo Bay cao, bay thấp, bé theo bắt mày.

Là con gì?

15.

Mắt lồi tròn tựa hòn bi Hai cánh trong suốt, đuôi thì nhỏ teo Bay cao, bay thấp, lướt vèo Đoán trời mưa, nắng nhìn theo chú mày.

Là con gì?

16.

Nhà tôi ở dưới gốc cây Đến đêm lột xác, lên cây ngắm trời Nắng hè oi ả nơi nơi Sướng vui tôi hát không nguôi suốt ngày.

Là con gì?

17.

Đôi cánh trong suốt lướt bay Báo trời mưa, nắng, báo ngày mát râm.

Là con gì?

18.

Áo xanh màu giống cỏ cây Thân hình bé nhỏ, mắt đầy tinh nhanh Ẩn mình vào lá cây xanh Tìm sâu, bắt bọ chuyền cành líu lô.

Là con gì?

19.

Nho nhỏ be bé thật xinh Bắt tìm sâu bọ một mình líu lo Bé thế mà có công to Bảo vệ cây cối chăm lo tối ngày.

Là con gì?

20.

Tên tôi gửi mãi trời xanh
Thời tôi sinh sống đã thành cổ xưa
Thân hình to lớn có thừa
Biết đi biết chạy lại vừa biết bay.

Là con gì?

21.

Biển khơi bơi lội rong chơi Tên thì gửi mãi ở nơi núi rừng Vòi phun nước ở trên lưng Oai hùng chẳng sợ sóng lừng biển xa.

Là con gì?

22.

Tên là loài vật có vòi Vòi thì chẳng có, có vòi nước phun.

Là con gì?

23.

Tên nghe sắc nhọn góm ghê

Nhà ở biển cả quen nghề lội bơi.

Là con gì?

24.

Tên là vũ khí cổ xưa Người vừa dài ngoẵng lại vừa nhớt trơn Mồm nhọn hoắt mình tròn tròn Sống ở biển cả hao mòn tuổi xuân.

Là con gì?

25.

Trong bụng có đèn lập lòe Đêm đến bay lượn múa xòe góp vui.

Là con gì?

26.

Đêm đêm đốt đuốc lượn bay Vừa bằng hạt đỗ đó đây trốn tìm.

Là con gì?

27.

Tên tôi bỏ dấu huyền ra Là thành khí đốt nhà nhà nấu cơm.

Là con gì?

28.

Có cánh mà chẳng lượn bay
Sân vườn quanh quẩn đó đây tìm mồi
Sâu, giun, thóc gạo vãi rơi
Mổ ăn hết, lại không ngơi kiếm tìm.

Mặc áo lông đủ sắc màu Vương miện màu đỏ trên đầu oai ghê Ủng vàng đi giữa đồng quê Sáng sớm thức dậy mải mê gáy hoài.

Là con gì?

30.

Mặt choắt, mắc sắc, đuôi dài Chuyên làm điều ác chẳng ai bạn cùng Đuổi gà chạy khắp tứ tung Bắt được chẳng chút ngại ngùng ăn ngay.

Là con gì?

31.

Đảo điên mắt đỏ hãi hùng Đêm đêm tiếng hú dài cùng núi non **Là con gì?**

32.

Có chân mà ở phần đầu Có râu gần mắt người đâu lạ lùng Trên cạn nhảy khắp tứ tung Xuống nước bơi lội sánh cùng thủy sinh.

Là con gì?

33.

Thân nhiều khúc uốn cong cong Chân nép vào bụng lòng còng khó đi Bơi thì thứ nhất thứ nhì Lúc sống trong suốt, chết thì vàng cam.

Là con gì?

34.

Có ngạnh chẳng phải lưỡi câu Còn nhỏ đã mọc đôi râu dài dài Đầu bẹp chẳng giống một ai Suốt ngày bơi lội vãng lai dưới đầm.

Là con gì?

35.

Gầm vang rung cả núi rừng Nhe nanh nhọn hoắt tự xưng: chúa ngàn.

Là con gì?

36.

Mỏ bẹp, đầu nhỏ, mắt tròn Tên cạn đẻ trứng, ấp con nhờ gà Suốt ngày bơi lội nhởn nha Giống con thuyền nhỏ la đà hồ, ao.

Là con gì?

37.

Nổi tiếng có đôi tai dài Nổi danh gan nhỏ ai ai cũng tường.

Là con gì?

38.

Tuổi nhỏ đã mọc râu nhiều Mình thon, đầu nhỏ sớm chiều be be.

Mắt lồi miệng rộng mang tai Hết ngồi lại nhảy ít ai sánh cùng Bắt côn trùng thật là hăng Khi còn nhỏ bé bằng xăng bơi hoài.

Là con gì?

40.

Da xù xì trong thật ghê
Chọn nơi tăm tối ngồi lê suốt ngày
Hạn hán kêu trời cầu may
Gọi mưa rơi xuống dân cày sướng vui.

Là con gì?

41.

Được phong là "cậu ông trời"
Nghe oai phong thế mà người nhỏ nhoi
Bắt sâu, ruồi, bọ chẳng ngơi
Con vật có ích người người mến yêu.

Là con gì?

42.

Tám chân khiêng trống sang đường
Hai kìm luôn múa khoa trương dọa người
Miệng phun bọt trắng trên người
Phía trước chẳng tiến, ngang thời bước đi.

Là con gì?

43.

Đầu chuột, cánh bay như chim

Ngày thì treo ngược, tối tìm mồi ăn.

Là con gì?

44.

Mong cho chủ vắng nhà luôn Để tôi mắc võng, đeo râu khắp nhà.

Là con gì?

45.

Thỉnh thoảng tặc lưỡi chán đời Tường nhà neo bám rong chơi tối ngày.

Là con gì?

46.

Người ta mắc võng ngủ ngày Còn tôi mắc võng chăng dây bắt mồi Làm việc có ich cho đời Xin người đừng phá võng tôi giăng mành.

Là con gì?

47.

Quần nâu mà áo cũng nâu Hai hàng chân bước như sâu uốn mình Rác bẩn mùi đất thất kinh Vẫn nằm yên ngủ, thình lình đốt đau.

Là con gì?

48.

Quê hương ở dưới thủy cung Tên thì gửi mãi núi rừng xa xôi Chúa sơn lâm là tên tôi Mình mặc áo giáp, mắt lồi, lưng cong.

Là con gì?

49.

Áo lông mặc cả bốn mùa Xòe đuôi múa đẹp, chim vua đây mà.

Là con gì?

50.

Đuôi xòe tựa quạt muôn mầu Là chim vua đã được bầu từ xưa.

Là con gì?

51.

Là chim nói được tiếng người Miệng luôn chào hỏi, khách mời vào chơi.

Là con gì?

52.

Biết bay chẳng đậu trên cành Suốt ngày vẫn nước ao này sông kia Thi tài ngụp lặn miễn chê Trứng thì để lúc canh khuya lặng thầm.

Là con gì?

53.

Suốt đời quen miệng than nghèo Ngày thi nhắm mắt nằm queo xó nhà Đêm về đeo cột bám xà Tìm loài đục khoét đem ra tử hình.

Quanh mình trông tựa răng cưa
Thân thì mỏng giống như tờ tranh xinh
Con gì biết chở nghĩa tình
Bay đi muôn ngả riêng mình một nơi,

Là con gì?

55.

Con gì dài lại không chân Nhưng nghe tên gọi tưởng rằng cứng ghê.

Là con gì?

56.

Con chi lãng mạn biếng lười Để cho thi sĩ giễu cười, mỉa mai?

Là con gì?

57.

Thân em bé nhỏ li ti Đuôi có tí lửa, đêm thì sáng ghê Trẻ em chẳng một ai chê Chúng bắt em về bỏ lọ đi chơi.

Là con gì?

58.

Con gì dám đá cả voi Từng đàn bay lượn rợp trời đông ghê?

Là con gì?

59.

Con gì nếu bỏ dấu ra

Mỗi lần xe lửa đi qua phải ngừng?

Là con gì?

60.

Cá gì mà chẳng có mang Đuôi to, chân lớn, mồm càng khiếp ghê?

Là con gì?

61.

Cái gì khác họ cùng tên Cái ở dưới nước, cái trên mái nhà?

Là gì?

62.

Khi nhỏ loài cá, lớn hóa ra chim Quen thói ăn đêm, như thẳng kẻ trộm.

Là con gì?

63.

Trẻ thì lo ngủ Già thì lo nghĩ không ăn.

Là con gì?

64.

Con gì cánh mỏng đuôi dài Lúc bay lúc đậu cánh thời đều giương?

Là con gì?

65.

Cũng loại ngư thủy khác chi hơn Da trơn, tên lại không trơn chút nào.

Đầu thì đầu chuột Bắt muỗi ban đêm Cánh thì cánh chim Nhưng không có mỏ.

Là con gì?

67.

Con gì kêu giống chuột kêu Ngày treo chân ngủ, tối chiều mới ra Chập chờn bay bổng bay la Vớt đầy túi muỗi để mà nuôi thân

Là con gì?

68.

Vừa bằng hạt lạc Trong nạc ngoài xương.

Là con gì?

69.

Đương thuở hòa bình thì ẩn mặt
Gặp cơn phong vũ mới ra đời
Tiếng vang rừng rậm oai kinh cọp
Mình ép ao sâu mắt nhỏ trời
Ăn tuyết nằm sương công chẳng quản
Bởi lòng vì nước mới ra chơi.

Là con gì?

70.

Mẹ thì sống ở trên bờ

Con sinh ra lại sống nhờ dưới ao Còn đuôi bay lội lao xao Mất đuôi tức khắc nhảy nhao lên bờ.

Là con gì?

71.

Mong sao cho chủ tôi tàn Để tôi mắc võng nghênh ngang khắp nhà.

Là con gì?

72.

Cái bằng nồi ba Ông bà cũng hãi Ông vải cũng kinh Kể trộm ngồi rình Mà rinh không được.

Là con gì?

73.

Trong nhà hỏi có con gì Đêm ra bắt muỗi ngày đi bắt ruồi Thình lình tắc lưỡi một thôi Bốn chân bám sắt cạo vôi trong nhà.

Là con gì?

74.

Đụng vào lưng, đầu chân biến mất Khi dưới nước, khi trên bờ Dáng điệu lờ đờ Mang nhà mà chạy.

Là con gì?

75.

Người ta đan võng ngủ ngày Phần tôi đan võng đó đây giăng mồi Ghét chi tôi hỡi người ơi Nỡ nào phá bỏ, bời bời đuổi xua.

Là con gì?

76.

Con, cái hai đứa cùng tên
Con thời có cánh bay trên cây, cành
Cái thời đầy lỗ bên mình
Mỗi đứa một vẻ mười phân khác mười
Nhưng cùng một tình yêu đời
Hay ca hay hót cho đời thêm vui.

Là con gì?

77.

Đan lưới không để bắt cá Đan lưới không để bặt chim Mà chỉ để đêm đêm Ngăn mây thẳng uống máu.

Là con gì?

78.

Thân mình nho nhỏ Kẻ chữ đỏ vàng Chân đi hai hàng Không biết bao nhiêu cái. Là con gì?

79.

Đen vẫn gọi là đen Vàng vẫn gọi là vàng Đỏ thì gọi là lửa Sống có chúa có đàn Nhiều nhất trên thế gian.

Là con gì?

80.

Có lửa không có khói Đêm ngày bốc cháy Đêm thì thấy, ngày thì không.

Là con gì?

81.

Cánh tôi mỏng mảnh đường hoa
Tên tôi nếu gọi nói ra hai lần
Bay vừa tôi bảo trời râm
Bay cao trời nắng, thấp dần trời mưa.

Là con gì?

82.

Phục phà phục phịch Tay chống chân quỳ Biết nhảy không biết đi Da sần sùi mắt to thô lố.

Tám sào chống cạn Hai nạng chống xiên Cặp mắt láo liên Cái đầu không có.

Là con gì?

84.

Mình mặc áo thâm Cổ quàng khăn trắng Hễ mở miệng ra Nhiều người la mắng.

Là con gì?

85.

Thân ở dưới biển Làm chúa trên non Mặc áo nhuộm nhiều màu Râu ria dài thậm thượt.

Là con gì?

86.

Đen như quạ, vàng như hoa Trắng như ngà, xồm như sư tử Không biết một chữ, miệng nói ba hoa Buồn nằm nhà, vui la cà hàng xóm.

Là con gì?

87.

Ai sinh ai đẻ ra mày Nuôi mày khôn lớn mày ra lấy chồng Lấy chồng theo về nhà chồng Không thèm thăm viếng tiếc công nuôi mày.

Là con gì?

88.

Mình bằng quả chuối tiêu Cơm hẩm cá thiu Gặp thì ních tuốt luốt.

Là con gì?

89.

Lấy nước dãi làm tổ Nên nó bổ vô cùng Sơn hào hải vị nhìn chung Món này quý hiếm kẻ dùng giàu sang.

Là gì?

90.

Mùa hè này mày rủ rê ai
Làm gì réo gọi ở ngoài đồng hoang?
Giữa trưa trong lúc mơ màng
Giật mình thức giấc bàng hoàng nằm nghe.

Là con gì?

91.

Sống đời lọ mọ Kiếm tép mò tôm Đến tận chiều hôm Lũy tre về đậu.

Cuộc đời cố gắng Hút mật tìm hoa Đem cất ở nhà Ai ai cũng quý.

Là con gì?

93.

Chuyên đi mau lẹ Có cái đuôi bông Bao người trông mong Nhanh được như nó.

Là con gì?

94.

Bay khắp đây đó Có nó vui lây Bởi tiếng hót hay Nhiều người bắt chước.

Là con gì?

95.

Cha truyền con nối Hành tội người ta Chẳng đậu thủ khoa Đậu đầu thiên hạ.

Là con gì?

96.

Là vua của mọi loài chim

Nhìn đuôi là biết phải tìm đâu xa.

Là con gì?

97.

Được vua hổ gọi bằng thầy Giữ một miếng võ đêm ngày phòng thân.

Là con gì?

98.

Con gì to nhất biển khơi Trên lưng vòi nước phun chơi tháng ngày?

Là con gì?

99.

Con gì ca hát suốt ngày Hễ nghe thấy tiếng là mùa hè sang?

Là con gì?

100.

Tên nghe thì thật bi thương Suốt ngày ca hát chẳng vương nỗi buồn.

Là con gì?

101.

Tai to tựa cái quạt mo Mũi dài, đuôi ngắn, chân to cột đình.

Là con gì?

102.

Con gì gian ác Đêm đêm hú dài Ăn thịt muôn loài Không ai bầu bạn.

Là con gì?

103.

Nổi tiếng tai dài Nổi danh gan nhỏ.

Là con gì?

104.

Lầm lì nằm dưới đáy sông Áo ngoài xám xịt mà trong muôn màu Suốt ngày chẳng biết đi đâu Thè lè cái lưỡi trắng phau liếm bùn.

Là con gì?

105.

Đẹp xinh như gấm, như hoa Nhởn nhơ đây đó xem ra thư nhàn Nhưng gây tai hại vô vàn Sinh con chuyên phá mùa màng, vườn cây.

Là con gì?

106.

Sống cùng nước, cũng biết bay Chẳng phải là ớt mà cay sè sè!

Là con gì?

107.

Thịt da trắng muốt nõn nà Thế mà tên gọi nghe ra đen sì.

Con gì vốn có biệt tài Nuôi con trong túi nhảy dài chẳng rơi? **Là con gì?**

109.

Đầu rắn, đuôi rắn Mình ẩn trong xương Sức khỏe phi thường Nhịn ăn hàng tháng.

Là con gì?

110.

Bốn chân hai ngắn hai dài
Hình dong: mặt ngắn hơn tai. Lạ lùng!
Chạy nhanh nổi tiêng ai bằng
Nhưng chậm miệng, chẳng hé răng cất lời.

Là con gì?

111.

Hai bên, hai cánh cửa Ở giữa, chủ nhà nằm Khách tới, cửa vội đóng sầm! Khênh nhà đi, chủ vẫn nằm bên trong.

Là con gì?

112.

Loài sâu người vẫn ghét thay Riêng tôi người lại đêm ngày mến yêu Cũng vì ân nghĩa bấy nhiêu Đời tôi có thác vẫn nhiều vấn vương.

Là con gì?

113.

Con gì không phải chim bay Mà có giọng hót nghe hay lạ lùng?

Là con gì?

114.

Con gì sống mũi mọc sừng Mình mặc áo giáp khỏe không ai bằng?

Là con gì?

115.

Buồn gì luôn chép miệng Than vãn suốt ngày đêm Lưng quay xuống, bụng hướng lên Vẫn chạy như tên, đố ai theo được

Là con gì?

116.

Ban ngày thanh thản ung dung
Ban đêm truy lùng sục sạo chẳng ngơi
Những quân trộm cắp của người
Ra công tìm tòi săn bắt chẳng tha.

Là con gì?

117.

Giúp người trải mấy ngàn thu Sao người lại bảo ta ngu vô cùng Sách ta luôn mang trong lòng

Sao người bảo đốt lạ lùng lắm thay!

Là con gì?

118.

Mặc áo xanh học mót Nói mà chẳng hiểu đâu.

Là con gì?

119.

Vừa chim, vừa thú Có vú, biết bay.

Là con gì?

120.

Con gì giữa ruộng nương Đứng một chân ngủ được?

Là con gì?

121.

Con gì chỉ thích yêu hoa Ở đâu hoa nở dù xa cũng tìm Cùng nhau cần mẫn ngày đêm Chắt chiu mật quý lặng im tặng đời?

Là con gì?

122.

Con gì nhỏ bé Mà hát khỏe ghê Suốt cả mùa hè Râm ran hợp xướng?

Là con gì?

123.

Một con lại gọi là "ba" Đi đâu cũng vác cả nhà đi theo.

Là con gì?

124.

Cá gì nghe đã thấy thèm?
Cá gì hụt cẳng chết chìm dưới sâu?
Cá gì đủ chữ, xứng câu?
Cá gì trốn học, nhảy rào rong chơi?

Là những con gì?

125.

Ngày ngủ trong hang tối bưng Ban đêm thức dậy ra rừng kiếm ăn Ai mà định bắt, định săn Phóng cho một loạt tên gần, tên xa.

Là con gì?

126.

Con gì càng bé, càng to Nấu rau đay, mướp... ăn no vẫn thèm?

Là con gì?

127.

Chim gì có cánh không bay
Chỉ bơi với lặn suốt ngày dưới băng?
Chim gì mỏ gõ rất hăng
Bắt sâu, bắt bọ cho bằng sạch cây?

Chim gì bắt chước rất hay
Dạy nói nói được tiếng Tây, tiếng Tàu?
Chim gì ở tận rừng sâu
Nhả dãi làm tổ, quản đâu mệt mình?
Chim gì biểu tượng hòa bình
Cả nhân loại lẫn chúng mình đều yêu?

Là những con gì?

128.

Con gì kéo lưới chăng tơ Bắt ruồi, bắt muỗi cần cù sớm hôm?

> Là con gì? 129.

Con gì bụng có ngọn đèn Ban ngày biến mất, ban đêm lập lòe?

Là con gì?

130.

Con gì bắt chuột mê say Có đôi mắt sáng, ngủ ngày, thức đêm?

Là con gì?

131.

Con gì cá biển rõ ràng Có tên giống lợn, khôn ngoan tuyệt vời Nhiều khi giữa biển cứu người Chẳng như cá mập là loài ác ngư?

Là con gì?

132.

Con gì đuôi ngắn, tai dài Mắt hồng, lông mượt có tài nhảy nhanh?

Là con gì?

133.

Mỏ dài, lông biếc Trên cành lặng yên Bỗng vút như tên Lao mình bắt cá.

Là con gì?

134.

Hai chân bám chặt trên cây Mỏ luôn gõ gõ suốt ngày tìm sâu.

Là con gì?

135.

Lúc vươn cổ Lúc rụt đầu Hễ đi đến đâu Cõng nhà đi đó.

Là con gì?

136.

Con gì tuy bé tí Mà đã biết lo xa Tha thức ăn về nhà Phòng khi trời mưa bão?

Mắt to cồ cộ Mặc áo lương dài Thích làm nghệ sĩ Kéo nhị đêm ngày.

Là con gì?

138.

Đầu cắm cờ đỏ Mình bó gấm hồng Tinh mơ đã dậy thổi kèn Mặt trời nghe tiếng gọi liền lên ngay!

Là con gì?

139.

Tiếng kêu như chó sủa Dáng đứng tựa gà ri Mình lông lá bù xù Riêng cái đầu trọc lóc!

Là con gì?

140.

Bốn ông đập đất Một ông phất cờ Một ông vơ cỏ Một bà bỏ phân.

Là con gì?

141.

Mắc võng nằm chỏng góc nhà Khách mà chạm võng, chạy ra trói liền!

Là con gì?

142.

Mẹ đẹp như gấm như hoa Đàn con bẩn thỉu, xấu xa ghê người! Mẹ thì bay lượn chơi bời Đàn con chỉ biết ăn rồi bò quanh.

Là con gì?

143.

Hai cành cây khô
Mọc trên đỉnh núi
Muốn hái làm củi
Cố sức trèo lên
Nó nhảy như tên
Đuổi theo không kịp.

Là con gì?

144.

Không biết trốn đâu Mùa hè mới đến Cứ bám vào cây Nỉ non bao chuyện.

Là con gì?

145.

Không chân, không tay Không đầu, không mắt Áo giáp một cặp Che kín toàn thân.

Là con gì?

146.

Không phải lưỡi câu mà có ngạnh
Chẳng bị ai đánh cũng bẹp đầu
Còn nhỏ đã mọc đôi râu
Tháng ngày ở chốn đầm sâu vẫy vùng.

Là con gì?

147.

Ngày ngủ đâu ai biết Kêu rùng rợn đêm thâu.

Là con gì?

148.

Xa tưởng là mèo Lại gần hóa ra chim Ban ngày ngủ lim dim Ban đêm đi lùng chuột.

Là con gì?

149.

Chân gần đầu Râu gần mắt Lưng còng co quắp Mà nhảy rất hăng!

Là con gì?

Không trồng mía mà làm được mật
Không thắp đèn, sáp chất đầy kho
Ở trăm buồng vẫn chưa vừa
Đội quan tấp nập, sớm trưa chật nhà.

Là con gì?

151.

Một mình ẩn dưới đất sâu Hát ca suốt cả đêm thâu không ngừng Gặp bạn chưa kịp vui mừng Đã giương càng, cánh để cùng chọi nhau.

Là con gì?

152.

Mỗi khi người lạ đến Nó hỏi dồn đi đâu Con gì kỳ lạ thế Đứng thấp ngồi lại cao?

Là con gì?

153.

Đầu gốc trúc Thân khúc rồng Sống trắng chết hồng Là con gì vậy?

Là con gì?

154.

Để nguội thì lỏng

Đun nóng thì đông Một bụng mà có hai lòng Một thân mà có hai vùng nhỏ, to. **Là gì?**

III CÂU ĐỐ VỀ ĐỒ VẬT

1.

Bốn bề thành lũy xây cao Hai bên tướng sĩ cùng vào tấn công.

Là cái gì?

2.

Muốn nghe lời nói từ xa Kề vai áp má em là giao liên

Là cái gì?

3.

Dù đi vạn nèo đường xa
Không bằng bạn chỉ ngồi nhà ngắm tôi
Là cái gì?

4.

Thân nằm vắt vẻo vai người Hai đầu đeo nặng, ngược đời lắm thay **Là cái gì?**

5.

Thân nhiều đốt thật là dài
Bụng chứa đầy người cả gái lẫn trai **Là cái gì?**

6.

Mát, râm đi ẩn vắng Mưa, nắng mới chịu ra Đứng đầu mạnh dạn xông pha Mưa thua, nắng chịu đó là cái chi?

Là cái gì?

7.

Có cánh mà chẳng biết bay Trời lạnh chủ bắt đứng ngây Trời nóng chủ bắt cánh này đuổi nhau

Là cái gì?

8.

Mỗi ngày một số hiện ra Nhỏ to, to nhỏ theo đà vần xoay Năm đen hai đỏ đổi thay Nhìn vào sẽ rõ tháng ngày ra sao

Là cái gì?

9.

Thân bằng sắt thép bé thôi Nằm giữa nơi mở khép Ai ai cũng khen tôi Đóng vai quan trọng nhất

Là cái gì?

10.

Hai đầu bọc sắt trắng tinh Khúc giữa thẳng đuột như hình ống tre Yếu: như đom đóm lập lòe Khỏe: đoạn thẳng giữa tỏa tia sáng ngời.

Là cái gì?

Vừa có lưỡi vừa có răng
Không miện nên chẳng nói năng bao giờ
Thích ăn cây nhỏ cây to
Cùng hai ông phó kéo co nhịp nhàng
Là cái gì?

12.

Cậy chân cao lội dưới sông Cậy mình dài vắt ngang dòng nước sâu Không đuôi mà có hai đầu Thi gan năm tháng dãi dầu gió mưa

Là cái gì?

13.

Hai con mắt thao láo Hai cái càng nghều ngào Thế mà các bác tuổi cao Ông già, bà cả, người nào cũng ưa!

Là cái gì?

14.

Cứ giữa bàn mà đứng Tóc tai thường lắm màu Bụng óc ách toàn nước Mà vẫn vẻ thanh cao

Là gì?

15.

Đi thời ăn trốc ngồi trên

Về thời lén lén đứng bên xó nhà

Là cái gì?

16.

Dẹt dẹt tròn tròn Khô: giòn, ướt: dẻo Dù còn tí tẹo Cũng gọi rằng nhiều

Là cái gì?

17.

Nghe tên tưởng vô địch Mà tại lạ gì đâu Lòng nhỏ lo việc nước Thử hỏi được là bao

Là cái gì?

18.

Mẹ vuông mà đẻ con tròn Chẵn hai mươi đứa, chết mòn sạch tinh.

Là gì?

19.

Mình gầy lép kẹp Chỉ đẹp bộ răng Thế mà bà Nguyệt chị Hằng Vuốt ve nâng giấc xem bằng bạn thân.

Là cái gì?

20.

Một ông với lại một bà

Sinh ra con cháu được ba mươi người Mười con xinh đẹp tốt tươi Bốn con nho sĩ cứ đòi làm quan Tám con voi ngựa bành vàng Tám con xe súng dọc ngang cả trời

Là gì?

21.

Quanh năm ngửa mặt nhìn trời Nắng lên chẳng ngại, mưa rơi chẳng nề Đón đưa bao khách đi về Vươn dài tới mọi miền quê xa gần.

Là gì?

22.

Chẳng già mà cũng bạc đầu Ra sức đuổi nhau chạy vào bãi cát.

Là gì?

23.

Vì mày, tao phải đánh tao Vì tao, tao phải đánh tao lẫn mày.

Là gì?

24.

Cũng bụng phệ, cũng mồm dài
Cũng đuôi, cũng cắng, cũng tai, cũng đầu
Nhưng bèo cám chẳng ăn đâu
Trên đùi có một khe sâu nhét tiền.

Là gì?

Nghe tên thì ngỡ giống chim Tới coi biết mặt thì liền mến yêu Đuôi dài cánh mỏng mỹ miều Lửng lơ bay lướt gió chiều quê hương.

Là cái gì?

26.

Cây mà chẳng thấy lá đâu Chỉ lõng thống một sợi râu thật dài.

Là cái gì?

27.

Mấy chàng cao ngỏng giống nhau Chăng dây mà chẳng đứa nào nhảy dây.

Là cái gì?

28.

Bố chậm, ông chậm nữa Chỉ con bước nhanh hoài Cả nhà chăm luyện sức Suốt chiều hôm sớm mại

Là cái gì?

29.

Gọi là cây cũng được Chạm cây này tay đau Gọi là hoa cũng đúng Từ đáy biển trắng phau

Là gì?

Tay, vai, cổ đủ cả Nhưng lại chẳng có đầu! Tên gọi thì giống nhau Nhưng mỗi người mỗi vẻ!

Là cái gì?

31.

Miệng tròn vành vạnh đẹp sao
Vì đời giúp nước xiết bao nghĩa tình
Long lanh mặt nước tròn xinh
Lòng ngay, dạ thẳng, mát lành trắng trong.

Là cái gì?

32.

Sáng nào dậy cũng tắm Để gặp mặt chủ nhà Gặp xong, chủ đi xa Lại ra nằm phơi nắng.

Là cái gì?

33.

Bố mẹ đứng sững hai bên Đàn con lớn nhỏ, dưới trên một hàng Bố mẹ đứng, con nằm ngang Lúc bố mẹ nằm, con lại đứng lên.

Là cái gì?

34.

Đỏ, xanh, vàng, tím... đủ màu

Ăn hơi, uống gió lớn mau lạ lùng No bụng bay nhảy tứ tung Đói bụng nằm xẹp não nùng xiết bao.

Là cái gì?

35.

Đầu đuôi vuông vắn như nhau Thân chia nhiều đốt rất mau, rất đều Tính tình chân thực đáng yêu Muốn biết dài ngắn mọi chiều, có em!

Là cái gì?

36.

Nghe tên tưởng ở biển khơi Thực ra lại ở ngay nơi rất gần Dẫu rằng đen, đỏ, tím, xanh Cũng đều vì sự học hành của ta.

Là cái gì?

37.

Hai mặt mà mắt miệng không Nhưng khi lên tiếng, sấm rung khác gì Hai mặt chẳng thịt, xương chi Dáng tròn vành vạnh, nhẵn lì toàn da.

Là cái gì?

38.

Nhìn qua cứ tưởng đồng hồ Lại không dùng để xem giờ giấc đâu Hai kim luôn hướng hai đầu Băng trời, vượt biển đều cần đến tôi.

Là cái gì?

39.

Chẳng học mà thật là hay Một trăm thứ chữ viết ngay được liền.

Là cái gì?

40.

Đường ngang ngõ tắt tứ bề Ai chưa thuộc nẻo đi về đều xem.

Là cái gì?

41.

Có cột mà chẳng có kèo Cái tên, cái tuổi được nêu lên đầu Chuyện từ bốn bể, năm châu Trong Nam, ngoài Bắc đâu đâu cũng rành.

Là gì?

42.

Có con mà chẳng có cha Có lưỡi không miệng, đố là vật chi?

Là cái gì?

43.

Lúc trên đầu, lúc ở vai Miệng em nho nhỏ ngoạm vài cụm cây.

Là cái gì?

44.

Ngọn gì khi nhỏ, khi to

Khi hiền, khi ác ai đo thấu lòng Thuận vui ai cũng bạn cùng Nhỡ tay trái ý trăm rừng cũng tan.

Là gì?

45.

Đứa làm nhiều toàn bị quên Đứa việc túc tắc nhắc tên thứ nhì Lạ là đứa rất ít đi Hễ ai hỏi đến, tức thì nêu tên.

Là gì?

46.

Có cánh chẳng bay bao giờ Mở lòng đón khách, đứng chờ nơi đây Và khi đêm đến thay ngày Cánh kia gấp lại chứa đầy giấc mơ.

Là cái gì?

47.

Hai đầu không có tóc Mắt lại mọc khắp mình Xứ quê đến chốn cung đình Ấu thơ, già lão nghĩa tình người ơi.

Là cái gì?

48.

Là con nào phải là con Vừa nằm, vừa đứng mãi còn trơ trơ Phơi mình trong gió, trong mưa Thân làm lá chắn ngàn xưa tới giờ.

Là gì?

49.

Lá mà không mọc từ cây
Vàng, xanh chẳng phải, màu đây trắng ngần
Dẫu đi xa, dẫu đi gần
Chở bao tâm sự mỗi lần lá bay.

Là gì?

50.

Tìm vật trên cao Mắt thao láo mở Khi cần xoay xở Cái cổ vươn dài Nhìn xa rất tài Đố ai đoán được

Là cái gì?

51.

Mình em thì trắng phau phau
Áo em có đủ các màu đỏ, xanh
Xương em là sợi chỉ mành
Giúp người dốt nát học hành thông minh.

Là gì?

52.

Muốn đậm thì mút Muốn dài thì gọt Cứng quá là hư Dài cũng không tốt.

Là cái gì?

53.

Hai đầu mọc ở hai chân Cái chân lại chính là thân mới kỳ Xin em một mẩu bút chì Mượn anh ngòi bút cũng vì việc chung.

Là cái gì?

54.

Trông vào chỉ rộng mấy gang
Mà sao bát ngát thênh thang lạ lùng
Ở đây đất có trời không
Từ Nam qua Bắc, từ Đông lên Đoài
Non cao bể rộng sông dài
Kìa trong đô thị, nọ ngoài đồng quê
Đường ngang lối dọc đi về

Là cái gì?

55.

Mình dài một tấc, mặc áo thật nhiều Cha mẹ sinh ra không ăn, không uống Đến ngày chết xuống, lại hét thật to.

Là gì?

56.

Bằng tre mà rúc rích cười Làm cho nhiều người tỉnh tỉnh say say.

Là cái gì?

Cái gì cao lớn lênh khênh Đứng mà không tựa, ngã kềnh ngay ra.

Là cái gì?

58.

Tán cây vốn đã khòng khòng Tuần, rằm hé nụ tấm lòng thảo thơm.

Là gì?

59.

Trắng như bông, nồng như rượu Tính người khó chịu, nóng quá Trương Phi Khi hòa mềm nhũn chi chi Đến khi xây dựng khác gì đá ong.

Là gì?

60.

Đèn gì không thắp trong nhà Tắp trên sóng biển từ xa cho tàu?

Là gì?

61.

Là bánh mà chẳng ai ăn
Chỗ nào bẩn thỉu thì lăn lưng vào
Giúp người quần áo bảnh bao
Mình thì ngày một tổn hao, gầy mòn.

Là gì?

62.

Cây gì không lá, không hoa

Sáng đêm sinh nhật cả nhà vây quanh.

Là gì?

63.

Mẹ cha là nứa, là giang Sinh em, cha mẹ sẵn sàng xả thân Mùa đông chả mấy ai cần Mùa hè ai cũng thích cầm trên tay.

Là cái gì?

64.

Có chân mà chẳng biết đi Quanh năm suốt tháng ở lì một nơi Đỡ người nằm ngủ thảnh thơi Còn mình đứng suốt một đời lặng im.

Là cái gì?

65.

Đặt đâu, nằm đấy vậy thôi Mà hay mọi chuyện đất trời, đông tây Sớm chiều ca hát vui say Biết cả đêm ngày, mưa nắng, tài chưa!

Là cái gì?

66.

Quả gì chẳng chín, chẳng xanh Chỉ rõ nặng, nhẹ trên "cành" vắt ngang.

Là gì?

67.

Không tay, không chân

Đầu hình chữ nhật Mắt chớp ba mầu Ngã tư đứng chầu Bảo xe dừng, chạy.

Là gì?

68.

Thân bằng gỗ
Mặt bằng da
Hễ động đến
Là kêu la
Gọi bạn tới
Tiễn bạn về
Đứng đầu hè
Cho người đánh.

Là cái gì?

69.

Bốn chân bằng nhau Hai đầu, một mặt

Là gì?

70.

Thuốc gì không đắng Ngòn ngọt, cay cay Đựng trong tuýp dài Làm cho răng trắng.

Là gì?

Chạy nhanh không được Chậy chậm càng nguy Nhỏ, to đều bước Cõng ngày tháng đi.

Là cái gì?

72.

Mọi đêm quen ở trên trời Vui Trung Thu bạn rước tôi đi cùng.

Là gì?

73.

Tôi mang màu đỏ quê hương Ngày ngày theo bạn tới trường hát ca Bạn là cây, tôi là hoa Nở trên vai bạn, nhắc ta học hành.

Là gì?

74.

Đi thì không sao Đứng thì ngã nhào Hễ mà đạp nó Nó chạy ào ào.

Là cái gì?

75.

Cầu gì tải điện đi qua Để đèn thắp sáng cho ta học bài? Cầu gì bắc ở hai vai Không xây mà lại may bằng chỉ, kim?
Cầu gì lên bổng, xuống chìm
Các em mẫu giáo hay tìm đến chơi?
Cầu gì xa tít chân trời
Bảy màu rực rỡ không người nào qua?

Là những gì?

76.

Núi sông nào thấy núi sông Ruộng đồng, biển cả cũng không thấy hình Vậy mà bao lớp học sinh Thấy năm châu, thấy nước mình từ đây.

Là cái gì?

77.

Khi thế thủ, khi tấn công Có sông, có nước mà không có đò Ngựa xe đi lại tự do Đôi voi thì chỉ quanh co giữ nhà.

Là gì?

78.

Cái gì bay bổng trời cao Chở bao nhiêu khách sớm hôm đi về?

Là cái gì?

79.

Con gì dùng để bổ dưa
Thái rau, gọt bí, sớm trưa chuyên cần? **Là cái gì?**

Con gì quay tít giữa sân Chỉ dùng dây giật chẳng cần động cơ?

Là gì?

81.

Con gì dệt vải, dệt tơ Chạy đi chạy lại, tinh mơ tối ngày?

Là gì?

82.

Con gì mới kì lạ thay Dán vào, thư được chuyển ngay tức thì?

Là gì?

83.

Ngón tay nhấc bổng thùng hàng Nâng lên đặt xuống nhẹ nhàng như không.

Là cái gì?

84.

Bác ta họ ống mà thôi Luôn rèn luyện, hít khí trời mê say Nhiều bạn ngất xỉu đến đây Bác hà hơi giúp, khỏe ngay tức thì.

Là cái gì?

85.

Chẳng cao chẳng lớn là bao Mà nghe tiếng thở khác nào trống rung Uống thì ao cạn, hồ không Phun thì nước ngập ruộng đồng bao la.

Là gì?

86.

Lạ kỳ, bạn chỉ một tai Cái mặt dài dài, nhưng giọng dễ thương.

Là cái gì?

87.

Một ô cửa sổ vuông vuông Cho em thấy cả bốn phương đất trời.

Là cái gì?

88.

Đi đâu cũng phải có nhau
Một phải, một trái không bao giờ rời
Cả hai cùng mến yêu người
Theo chân đi khắp mọi nơi xa gần.

Là gì?

89.

Vòi dài hơn cả vòi voi Thét lên một tiếng vang trời uy linh.

Là gì?

90.

Có thân, có mỏ Có cả ruột gan Thay lay ngoài cửa Hỏi người ngay gian.

Là cái gì?

Mắt tôi có cả trăm nghìn Đời tôi biết mấy nổi chìm vì ai?

Là cái gì?

92.

Không mắt, không mũi, không tai
Hễ đâu có mặt, ai ai cũng nhìn
Chẳng nói mà ai cũng tin
Sáng, chiều, sớm, muộn, cứ nhìn biết ngay!

Là cái gì?

93.

Thân nhỏ xíu phải đi luồn
Lại dẫn thêm bạn một đường đi theo
Đi luồn vẫn được thương yêu
Một bài quan họ sớm chiều ca vang.

Là gì?

94.

Một mẹ mà đẻ trăm con Cái đầu tròn tròn, dáng lại xinh xinh Con yêu, con dụi bên mình Đầu con tóe lửa, con thành tro than!

Là gì?

95.

Quả gì chẳng mọc trên cây Vỏ đồng, cuống sắt lại hay bị mòn Đánh không đau, vẫn kêu giòn Ngân nga, văng vắng, nửa buồn, nửa vui!

Là gì?

96.

Có ống sáo to tướng Một lỗ sáo nút đầy Có những chàng nghệ sĩ Tấu một hồi, lăn quay.

Là cái gì?

97.

Lưỡi xòe nhưng răng thì không Lưỡi này liếm nhẹ sạch bong cỏ đồi.

Là cái gì?

98.

Khi hoa tròn, khi hoa vuông
Không hương mà bướm ong thường mon men
Có tôi, nhiều vị có quyền
Nhờ tôi bao cửa ải xuyên dễ dàng.

Là cái gì?

99.

Quả gì đứng trước cửa nhà Ai vào cũng nắm, ai ra cũng cầm?

Là gì?

100.

Quả gì bận rộn quanh năm Lúc la lúc lắc, chuyên cần, đáng khen?

Là cái gì?

Một chân bằng sắt Một chân bằng chì Chân sắt đứng ì Chân chì chạy quanh!

Là cái gì?

102.

Chân vuông khuôn mặt cũng vuông Quanh năm đứng sững chẳng buồn đi đâu Đàn con mấy đứa như nhau Đứng vây quanh mẹ chẳng bao giờ nằm.

Là gì?

103.

Thấy thân dài, màu trắng tinh
Tưởng là phấn viết, học sinh rất cần
Lúc sau mới biết trông lầm
Vỏ trắng, ruột sợi. Chớ cầm bạn ơi!
Cầm vào cái miệng dễ hôi
Cái họng dễ rát, cái đời dễ hư!

Là cái gì? 104.

Anh thời có lưỡi, không răng
Em thì có răng, không lưỡi
Bước đi rồi bước tới
Ngang dọc xá kể chi
Không cười cũng không nói

Anh vục xuống bùn sâu Em trườn trên đất mới Bóng ác thẳng trên đầu Người mỏi ta không mỏi.

Là những cái gì?

105.

Cứ mong ra nắng Để giúp được người Không đòi bóng mát Không đòi nghỉ ngơi.

Là cái gì?

106.

Tên như một lời dọa Mà chẳng hề nạt ai Bao lần bị đánh đập Chẳng sứt đầu mẻ tai.

Là cái gì?

107.

Gốc gác vốn họ nhà cây
Quê cha đất tổ nơi đầy màu xanh
Vì đời hiến cả tấm thân
Cắt, nghiền, nấu, tất... bao lần chẳng lo
Để nên cuốn vở học trò
Để thêm bức họa, trang thơ cho đời.

Là gì?

108.

Muốn dài thì cắt ngắn đi.

Là cái gì?

109.

Một mình mang tiếng có đôi Đêm đêm nghĩ lại mồ côi một mình.

Là cái gì?

110.

Ra oai đánh dẹp bốn phương
Chông gai nào ngại, gian nan đâu sờn
Tiếng hèn trải tấm lòng son
Vì đời tận tụy mỏi mòn sá bao.

Là cái gì?

111.

Cái đuôi vừa một nắm tay
Lưỡi con răng mọc rất dày một bên
Trăng mồng một đặt trùng tên
Có em, cây lúa nằm yên sân nhà.

Là cái gì?

112.

Có mắt mà không thấy
Có chân mà không đi
Kè kè theo ông lão
Kè kè theo bà già
Ông bồng bà bế
Không một bước rời xa.

Là cái gì?

Đôi bên hay chữ như nhau Đồng môn, đồng cỡ, đồng màu cả đây Chào xuân, đón Tết cùng ngày Cớ sao bên ấy, bên này chọi nhau.

Là gì?

114.

Bên này sông mười sáu người Bên kia sông mười sáu người Dàn thành thế trận bời bời đánh nhau Bên sứt trán, bên mẻ đầu Thua thua, được được – lâu lâu lại huề.

Là gì?

115.

Cũng hai tai Cũng có vòi

Nhưng mà không phải con voi trên rừng Chẳng ăn mà uống quanh năm Lúc nào em cũng vui cùng nước non.

Là cái gì?

116.

Thân duỗi thẳng băng Có lưỡi có răng, ngoạm đâu đứt đó.

Là cái gì?

117.

Không ăn mà mổ cuồng cuồng

Mệt nhoài đứng chống ra tuồng dửng dưng. Là cái gì?

118.

Cây gì mới mọc thì cao Dần dần lại thấp làm sao lạ kỳ.

Là gì?

119.

Mình tròn, da thịt trắng phau
Cao vừa nửa tấc, rủ nhau tới trường
Học văn, học toán tỏ tường
Càng học nhiều chữ, càng thương thân mòn.

Hòn gì?

120.

Mặt tôi lắm dáng nhiều hình Có mười hai số in hình không phai Đêm ngắn cho chí ngày dài Thời gian trôi mãi trôi hoài qua tôi.

Là cái gì?

121.

Miệng em hai lưỡi sinh đôi Hai lưỡi mà chỉ một lời, lạ thay Em giúp bạn nhỏ khéo tay Có hoa, có bướm, có cây, có rừng

Là cái gì?

122.

Suốt ngày nằm ngủ một nơi

Đến lúc tối trời, ra ôm đầu chủ.

Là cái gì?

123.

Nghiện trà nhưng rượu thì không Tháng ngày việc nước dốc lòng lo toan.

Là cái gì?

124.

Đem thân cho thế gian ngồi Chẳng ơn thì chớ lại ngờ bất trung.

Là cái gì?

125.

Hai đầu, một mặt, bốn chân Có đàn con nhỏ quây quần xung quanh.

Là những cái gì?

126.

Quả gì đứng trước cửa nhà Ai vào cũng nắm, ai ra cũng cầm.

Là gì?

127.

Cây gì trồng ở bên đường Cho ta biết được tỏ tường gần xa?

Là gì?

128.

Trông giống như quả trứng gà Thế nhưng nhanh nhẹn hơn là gà con Lướt, bay, chạy, nhảy lon ton Trên bàn qua lại luôn luôn chẳng ngừng.

Là gì?

129.

Toàn thân, lông trắng một màu Chừa ra cái đầu tròn nhỏ, trơn tru Bay qua lướt lại vù vù Cao, nhanh, đẹp, khỏe, tươi vui rộn ràng.

Là gì?

130.

Không chân, phải nhờ chân người Mới xứng tên gọi, cuộc đời mới vui Chạy, bay ngang dọc sân chơi Cùng đoàn quân khỏe, đua tài thấp cao.

Là gì?

131.

Không sinh từ cội từ cây
Sinh từ trí óc bàn tay con người
Quả gì không vị không mùi
Không ăn chỉ để giúp đời thắng ngay?

Là gì?

132.

Cây gì không quả, không hoa Không cành, không lá xông pha chiến trường?

Là gì?

133.

Không lá mà vẫn mọc cành

Quả thì không chín, không xanh bao giờ Gió lay vẫn đứng trơ trơ Xếp hàng mở hội kéo co suốt đời.

> Là gì? 134.

Khi nằm, nằm mãi chẳng sao Một khi đứng dậy xiết bao vui buồn Hết lòng soi sáng đêm trường Cũng là giây phút thân mòn lệ rơi.

Là gì?

IV CÂU ĐỐ VỀ CÁC HIỆN TƯỢNG TỰ NHIỆN (THẾ GIỚI, TỰ NHIÊN, VŨ TRỤ)

1.

Thiên thu qua vẫn chẳng già Mỗi năm gặp lại vẫn là đang xuân.

Là gì?

2.

Thời gian ngày tháng cứ trôi Bốn anh em vẫn như thời cổ xưa.

Là gì?

3.

Yêu thương bọc trái đất xanh Tôi mà bị thủng đất xanh nguy rồi.

Là gì?

4.

Tuổi thơ gầy bé tong teo Trung niên béo tốt mà treo giữa trời.

Là gì?

5.

Bằng cái vung Vùng xuống ao Đào chẳng thấy Lấy chẳng được.

Là gì?

6.

Mười lăm mười sáu đang xinh Đến hai mươi mốt ra hình xấu xa Ba mươi số chết đã qua Duyên còn mùng một lại ra người thường.

Là gì?

7.

Mười bốn xuân qua Mặt hoa da phấn Đi đâu chẳng nhắn Chị cũng theo hoài.

Là gì?

8.

Thuở bé em có hai sừng Đến tuổi nửa chừng mặt đẹp như hoa Ngoài hai mươi tuổi sắp già Rồi thì em lại mọc ra hai sừng.

Là gì?

9.

Chẳng ai biết mặt ra sao Chỉ nghe tiếng thét trên cao ầm ầm.

Là gì?

10.

Khi trắng bạch, lúc đen sì
Khi vàng, khi đỏ, khi thì thấp cao
Gặp cơn gió thổi ào ào
Kéo nhau chạy trốn khác nào ngựa truy.

Là gì?

11.

Huy hoàng tám vạn nghìn hoa Mưa dầm thì héo, nắng già thì tươi.

Là gì?

12.

Xanh xanh, đỏ đỏ, vàng vàng Bắc cầu thiên lý nằm ngang một mình.

Là gì?

13.

Cây cao ngàn hướng nhỏ ti Trời quang mây tạnh thấy gì cây cao Không cành không lá làm sao Mà sa xuống giếng mà vào ruộng sâu.

Là gì?

14.

Quê cha thì ở trên trời Quê mẹ dưới đất xuống chơi phàm trần Đường đi không ngại mỏi chân Mùa hè béo ú mùa xuân thì gầy.

Là gì?

15.

Chặt không đứt, bứt không rời Phơi còn không ráo, đốt thời cháy đâu.

Là gì?

16.

Không ai đắp mà cao Không ai đào mà sâu Không ai trêu mà khóc Không ai chọc mà đui.

Là những gì?

17.

Con chi hình rất lạ kỳ Không chân mà đứng, không giò mà đi.

Là gì?

18.

Lẫm liệt uy phong Mây hồng che phủ Bao nhiêu thú dữ Đều phải phục tùng.

Là gì?

19.

Sừng sững mà đứng giữa trời Trời xô không đổ, trời mời không đi.

Là gì?

20.

Sao gì ở với nàng tiên Mà phải cày cấy đêm đêm giữa trời?

Là sao gì?

21.

Người gọi tôi là chị Người gọi tôi là ông Khiến tôi bối rối trong lòng Đêm đen mới dám ra trông mọi người.

Là gì?

22.

Đi đến chỗ nào Ào ào chỗ ấy Tai thì nghe thấy Mắt nhìn thì không.

Là gì?

23.

Không có quả, không có cây
Thế mà có hạt rụng đầy nơi nơi
Cỏ cây thấy rụng thì vui
Loài vật thấy rụng tìm nơi ẩn mình.

Là gì?

24.

Bạc đầu mà vẫn đuổi nhau Suốt ngày dài đến đêm thâu không ngừng.

Là gì?

25.

Đầu bạc chưa phải là già Đuổi nhau vẫn khỏe ù òa vui ca.

Là gì?

26.

Giữa trời vở vạn nghìn hoa Mưa thời biến mất, nắng òa nở tung.

27.

Chiều hôm chẳng thấy em đâu Tinh mơ tươi rói ở đâu em về.

Là sao gì?

28.

Ngàn vạn viên ngọc trên trời Bỗng nhiên hat hạt rơi rơi đất lành.

Là gì?

29.

Quê hương ở tận nơi cao Không hình, không bóng ào ào rồi đi.

Là gì?

30.

Cha em là mặt trời hồng Em đi khắp chốn mà không muốn về.

Là gì?

31.

Xuân về hoa lá đón mời Nhẹ nhàng giăng khắp đất trời dạo chơi.

Là gì?

32.

Một mẹ sinh được bốn con
Anh em hòa thuận lại còn hiếu ngoan
Viếng thăm mẹ thật chu toàn
Mỗi mùa một đứa con ngoan thăm nhà.

33.

Nghìn thu mà tuổi vẫn thu Mỗi năm gặp lại vẫn thu dịu dàng.

Là gì?

34.

Chỉ gặp nhau vào mùa hè Ào ào át cả tiếng ve cuối trời.

Là gì?

35.

Trời vừa vào độ cuối thu Đã se sẽ đến chào Thu, Đông về.

Là gì?

36.

Quê từ phương Bắc xa xôi Người mang quà đến để tôi lạnh lùng.

Là gì?

37.

Tên là khí chẳng thấy hình
Thiên thu vẫn một tấm tình sáng trong
Giúp người mà chẳng kể công
Giúp ngọn lửa cháy cũng không tính giờ.

Là gì?

38.

Mênh mông biển nước chân trời Thân ngâm trong nước, đội trời đứng yên.

39.

Lúc là mây trắng nhẹ trôi Lúc là bông tuyết rơi rơi trắng trời Lúc thì là hạt mưa rơi Lúc là đá rắn, lúc chơi dông dài.

Là gì?

40.

Ban ngày ông ở nơi nao Đêm đến cày cấy cùng sao trên trời.

Là sao gì?

41.

Theo dòng sông đến khắp miền Cho khoai lúa tốt mọc trên đất màu.

Là gì?

42.

Tên là gỗ ở đất này Người thì ở chín tầng mây trên trời.

Là sao gì?

43.

Mẹ Biển trẻ mãi tháng năm Đàn con già cả viếng thăm tối ngày.

Là gì?

44.

Có quả mà chẳng có cây Đường mòn lối cũ tháng ngày dạo chơi.

45.

Tròn như trái bưởi trái bòng Tự quay quanh mặt trời hồng dạo chơi.

Là gì?

46.

Không cây, không quả lạ thay Muôn hạt như ngọc rụng đầy trần gian.

Là gì?

47.

Không thấy mặt, chẳng thấy người Mà nghe tiếng thét vang trời thất kinh.

Là gì?

48.

Có mắt mà chẳng có mồm Quay cuồng gào thét kinh hồn lắm thay.

Là gì?

49.

Con gì trăm ngả vẫy vùng Nghìn năm vẫn hội về cùng một nơi.

Là gì?

50.

Vẫn là chỉ một mình tôi Khi ào ào đến, khi thời dịu êm.

Là gì?

Sinh ra cùng với đất trời

Dẫu nghìn năm tuổi mà tôi không già

Mỗi năm lại về thăm nhà

Người người đón rước cùng hòa niềm vui.

Là gì?

52.

Đứng cạnh mà chẳng thấy người Khi vi vu hát, khi cười vang xa Khi thì êm nhẹ la đà Khi ào ào thổi như là lá rơi Khi thì dạo bước thảnh thơi Khi thì im lặng ở nơi chốn nào?

Là gì?

53.

Đêm đêm mẹ mẹ, con con Sáng ra mất hết chẳng còn một ai.

Là gì?

54.

Cả đời chẳng biết sợ ai Hễ gặp anh nước một hai xin hàng.

Là gì?

55.

Ra đi từ mặt trời hồng Cho cây xanh lá, cho hồng sắc hoa.

Là gì?

Đang xuân tôi mới nhú sừng Lơn lên lưng chừng lại rụng sừng đi Thần thông biến hóa một khi Hai sừng mọc lại như thì đang xuân.

Là gì?

57.

Trái gì tròn tựa trái cà Trong ruột nóng bỏng, ngoài da mát dần.

Là gì?

58.

Trống đánh thật khỏe Đuốc lóe thật nhanh Quạt khắp xa gần Văng nước tung tóe.

Là những gì?

59.

Sương gì như mặn, theo mùa? Gió gì khiêng nước làm mưa ngày hè?

Là những gì?

60.

Quả thì thấp, quả thì cao Quả nhưng chưa chín khi nào mới hay Sống với người bấy lâu nay Quả mà lại biết nuôi cây giúp người.

Là những gì?

61.

Vàng như màu mật của ong Tươi như bông cúc nở trong vườn nhà Đất trời trải rộng bao la Thay áo quả thị, gọi na ngọt đường.

Là gì?

62.

Sáng to, chiều cũng to Giữa trưa thì lại nhỏ

Sáng, chiều: người dám ngó

Giữa trưa: chẳng ai dòm

Là gì?

63.

Mặt gì tròn trịa trên cao Tỏa ra những ánh trăng đào đẹp xinh?

Là gì?

64.

Mặt gì bằng phẳng thênh thang Người đi muôn lối, dọc ngang phố phường?

Là gì?

65.

Mặt gì xao động luôn luôn Thuyền bè qua lại bán buôn hàng ngày?

Là gì?

66.

Mặt gì mát dịu đêm nay Cây đa, chú Cuội bao ngày bên nhau?

Là gì?

Một mẹ sinh được vạn con Rạng ngày mất hết chỉ còn một cha Mặt mẹ tươi đẹp như hoa Mặt cha nhăn nhó chẳng ma nào nhìn.

Là những gì?

68.

Đêm thì mẹ mẹ con con Ngày thì mất hết chẳng còn một ai Còn một ông lão sống dai Nhăn nhăn nhó nho chẳng ai thèm nhìn.

Là gì?

69.

Hai anh cùng ở một làng Thế mà mặt đỏ, mặt vàng khác nhau Lững lờ đi trước về sau Hằng năm họa có gặp nhau một lần.

Là những gì?

70.

Không sơn mà đỏ Không gõ mà kêu Không kều mà rụng.

Là những gì?

V CÂU ĐỐ VỀ CON NGƯỜI

1.

Một cây mà có năm cành Đốt dài đốt ngắn tươi xanh suốt đời.

Là gì?

2.

Ba ông ngồi lại một mâm Một ông có tóc, hai ông trọc đầu.

Là những gì?

3.

Sớm đi bốn chân Trưa đi hai chân Chiều đi ba chân Tối đi tám chân.

Là gì?

4.

Nắng ba năm ta không bỏ bạn Mưa một ngày bạn lại bỏ ta.

Là gì?

5.

Cái gì mà thuộc của mình Mình lại ít dùng, thiên hạ dùng luôn.

Là gì?

Một nhà hai cửa như nhau
Chẳng hề phân biệt cùng vào cùng ra
Suốt đời làn gió thoảng qua
Cửa mà hết gió, chủ nhà chết theo.

Là gì?

7.

Năm con năm đầu Chung nhau hai mắt Gan nằm sát đất Đi đâu cùng đi.

Là gì?

8.

Hai con cùng mẹ sinh ra Vui buồn thức ngủ đều là có nhau Lúc khỏe lòng trắng phau phau Yếu đau thì đỏ ngầu ngầu buồn thay!

Là gì?

9.

Lưng trước, bụng sau Con mắt ở dưới, cái đầu ở trên.

Là gì?

10.

Sáng mai chỉ có một màu Đến trưa lại đổi thật mau, hai rồi Xế chièu màu lại một thôi Mười giây bạn có trả lời được không?

11.

Có khi cô bé sinh đôi Ngây thơ mà sống cuộc đời thanh cao Áo thường chung mặc một màu Buồn vui lại khéo rủ nhau khóc, cười.

Là gì?

12.

Nhỏ thì trắng phau phau Lớn thì đen thậm thụi Già thì trụi thùi lụi.

Là gì?

13.

Cái gì muốn trồng không có chỗ Muốn trồng mà không có giống Đến ngày nó khắc mọc.

Là gì?

14.

Chồng một bên Vợ một bên Trăm năm không thấy nhau.

Là gì?

15.

Năm ông cùng ở một nhà Tình huynh nghĩa đệ vào ra thuận hòa Bốn ông tuổi đã lên ba Một ông đã già lại mới lên hai.

Là gì?

16.

Đầu xa con mắt hai gang Lưng nàng đi trước, bụng nàng theo sau.

Là những gì?

17.

Vật gì thấy mà không lấy được?

Là gì?

18.

Có cổ mà không có đầu Xòe ra hoa nở một màu vàng tươi Nhưng khi đã nắm lại rồi Tựa quả phật thủ theo người suốt năm.

Là gì?

19.

Trắng đen cùng ở một nhà
Cùng chung người mẹ cùng là phận con
Với bên hàng xóm thân quen
Cùng thức, cùng ngủ vui buồn có nhau.

Là gì?

20.

Hai cô nằm nghỉ hai phòng Ngày thì mở cửa mà trông ra ngoài Đêm thì đóng kín chẳng ai thấy gì.

Là gì?

Chẳng lợp mà thành mái Chẳng cấy mà mọc đều Già thì trắng phau phau Non thì đen kìn kịt.

Là gì?

22.

Cái gì không cánh mà bay
Không chân mà chạy, không tay mà bò
Làng trên xã dưới nơi mô
Tỉnh này, xứ nọ cũng mò tới nơi.

Là gì?

23.

Giữa: một trái như trái đào Không mưa, không gió lúc nào cũng rung Hai bên hai lá màu hồng Chẳng đưa, chẳng đẩy, phập phồng chẳng ngơi

Là những gì?

24.

Của mình mà nói của người Đố ai biết được vàng mười thưởng cho.

Là gì?

25.

Cả đời luống chịu gian nan Đi buôn mất vốn lại mang nợ nần.

Là gì?

26.

Năm thẳng cầm hai cái sào Đuổi đàn trâu trắng chui vào cái hang.

Là gì?

27.

Chúm chím đôi cánh hồng đào Khi vui nở nụ, trông vào càng tươi.

Là gì?

28.

Đi nằm, đứng nằm, ngồi nằm, nằm thì đứng.

Là gì?

29.

Chỉ ở dưới mũi thôi Mắt không nhìn thấy được Cả khi em ngủ rồi Còn phì phò vẫn thức.

Là gì?

30.

Hai năm rõ mười Còn người còn của.

Là gì?

31.

Tiếng tăm nhỏ bé từ xưa Thế mà chẳng thiếu, lại thừa cắt đi.

Là gì?

Tài chi biến hóa lạ đời Một người mà hóa ra hai mới kỳ Nhìn qua, nhìn lại, nhìn đi Hễ khóc khóc lại, hễ cười cười vui.

Là gì?

33.

Một anh giỏi nói Hai anh giỏi nghe Hai anh khoe nhìn giỏi.

Là những gì?

34.

Không gieo, không cấy Mà cứ mọc hoài Đến lúc quá dài Cắt đem vứt bỏ.

Là gì?

35.

Cùng sinh một tháng, một ngày Mười anh em ấy sum vầy bên nhau Bảo rằng cao, thấp – sá đâu Việc khó, việc dễ có nhau nên thành.

Là gì?

36.

Khi im thì ở ngang nhau Khi nào chuyển động trước sau nhịp nhàng Quên mình mà chẳng khoe khoang Âm thầm đi khắp dọc ngang trăm miền.

Là gì?

37.

Mềm sinh trước, rắn sinh sau
Có khi rắn lại hỏng mau hơn mềm
Của chua, đồ ngọt qua đêm
Rắn cũng thành mềm, sẽ thủng và rơi.

Là những gì?

38.

Phập phồng quả thức giữa cây Quả ấy mà ngủ, cây này đổ luôn.

Là gì?

VI CÂU ĐỐ VỀ LỊCH SỬ, ĐỊA LÝ

1.

Ai người bóp nát quả cam Hờn vua đã chẳng cho bàn việc quân "Phá cường địch, báo hoàng ân" Dựng nên cờ nghĩa xả thân diệt thù.

Là ai?

2.

Ba tuổi, chưa nói, chưa cười Cứ nằm yên lặng nghe lời mẹ ru Chợt nghe nước có giặc thù Vụt cao mười trượng, quân thù tan xương.

Là ai?

3.

Vua nào xuống chiếu dời đô Về Thăng Long, vững cơ đồ nước Nam?

Là ai?

4.

Tuổi chưa tròn mười bảy
Tóc chưa chấm ngang vai
Một thiếu nữ mảnh mai
Nhưng hiên ngang, bất khuất
Cả nước đều quen biết
Tên chị, nữ anh hùng.

Là ai?

Sông nào nổi sóng bạc đầu
Ba phen cọc gỗ đâm tàu giặc tan?
Ải nào núi đá giăng giăng
Năm xưa tướng giặc Liễu Thăng rụng đầu?
Gò nào thây giặc chất cao
Quang Trung thừa thắng tiến vào Thăng Long?

Là những nơi nào?

6.

Ai – người anh dũng tuyệt vời Trong nanh vuốt giặc, một lời thép gang "Tao thà làm quỷ nước Nam Làm vương đất Bắc chẳng ham chút nào"?

Là ai?

7.

Ai – người khởi nghĩa Lam Sơn Nằm gai nếm mật không sờn quyết tâm Kiên cường chống giặc mười năm Nước nhà thoát ách ngoại xâm hung tàn?

Là ai?

8.

Con vua nhưng sống thanh bần
Tấm lòng hiếu thảo, xa gần ngợi khen
Bánh dày dẻo, bánh chưng rền
Dâng lên hương vị tổ tiên quê nhà.

Là ai?

Dốc gì anh Vệ quốc dân
Dô hò kéo pháo vang ngân núi rừng
Làm nên chiến thắng oai hùng
Điện Biên sử sách vang lừng khắp nơi?

Là nơi nào?

10.

Ai quê Việt Bắc xa mờ Bao phen liên lạc, chiến khu đi, về?

Là ai?

11.

Ai làm đuốc sống chẳng nề Đốt kho đạn giặc, tên ghi muôn đời?

Là ai?

12.

Ai gương đánh Mỹ tuyệt vời Thiếu niên dũng sĩ, sáng ngời Tây Nguyên? Là ai?

13.

Vũ Quang ai đã phất cờ Bình Tây sát tả, bây giờ nhớ ai?

Là ai?

14.

Vì nhà, vì nước giao tranh
Thanh gươm, yên ngựa phá thành, đốc quân
Sa cơ nào quản tâm thân
Mặc voi giày xéo, chết gần chồng con.

Là ai?

Vua nào thuở bé chăn trâu
Trường Yên một ngọn cờ lau tập tành
Sứ quân dẹp loạn phân tranh
Dựng nền thống nhất sử xanh còn truyền?

Là ai?

16.

Từ bảy tuổi đã lên ngôi Việc dân, việc nước trọn đời lo toan Mở trường thi, chọn văn quan Lập Quốc Tử Giám luyện hàng danh nhân.

Là ai?

17.

Tướng nào mà thả bồ câu? Tướng nào mà chết chẳng cầu giặc Nguyên?

Là ai?

18.

Tướng nào chuyện lặn đục thuyền? Và ai nổi tiếng thiếu niên anh nào?

Là ai?

19.

Từng phen khóc lóc theo cha Rồi đem nợ nước, tình nhà ra cân Núi Lam tìm giúp minh quân Bình Ngô đại cáo, bút thần ra tay.

Là ai?

Thù chồng, nợ nước hỏi ai Đuổi quân tham bạo, diệt loài xâm lăng Mê Linh nổi sóng đất bằng Hát Giang ghi dấu hờn căm đến giờ.

Là những ai?

21.

Trạng nguyên nhanh trí ai bì Đã từng ứng đối khi đi sứ Tàu Một đời trong sạch trước sau Tiền vô chủ quyết vào chầu, nộp kho.

Là ai?

22.

Tuổi già nhưng sức chẳng già
Vung gươm Bắc tiến: quân nhà Tống tan
Xuôi Nam: Chiêm cuốc kinh hoàng
Thơ thần một áng: lời vàng còn ghi.

Là ai?

23.

Tháng giêng, Kỷ Dậu, mồng năm Trận nào khiến giặc xâm lăng rã rời Một vùng khói lửa ngút trời Quân ta đại thắng, muôn người mừng vui.

Là trận đánh nào?

24.

Quê người ở Hà Tĩnh Đi thi đỗ Đình Nguyên Từng là quan Ngự Sử Khẳng khái, Thuyết, Tường kiêng
Vì dân ra chống Pháp
Gian khổ suốt mười niên
Văn Thân dù tan rã
Danh thơm vẫn lưu truyền.

Là ai?

25.

Hồ nào sóng biếc vỗ bờ Vua Lê trả kiếm, rùa đưa đi giùm.

Là nơi nào?

26.

Khắp nơi bô lão về đây
Lòng già chí trẻ giơ tay thề nguyền
Muôn lời quyết chiến vang lên
Hội gì đoàn kết giặc Nguyên tan tành?

Là nơi nào?

27.

Nơi nào gần chốn kinh đô Thây giặc chết, chất thành gò đống cao?

Là nơi nào?

28.

Nơi nào sự tích lạ kỳ Trẻ thơ ba tuổi đã đi giết thù?

Là nơi nào?

29.

Nơi nào thành đắp công phu Nỏ quý đánh giặc chết như ngả rừng?

Là nơi nào?

30.

Nơi nào tên gọi lẫy lừng Bao phen thuyền giặc chìm dòng sông sâu?

Là nơi nào?

31.

Hồ nào rừng núi bốn bên Nổi danh Việt Bắc một miền kiên trung?

Là nơi nào?

32.

Nơi nào Bác đã ra đi Tìm đường cứu nước cũng vì non sông?

Là nơi nào?

33.

Hồ nào nước bạc mênh mang Chuyện xưa: trâu vàng tìm mẹ ngẩn ngơ?

Là nơi nào?

34.

Sông nào danh tiếng lẫy lừng
Ba lần giặc đến, ba lần thây phơi
Sông nào nổi sóng bạc đầu
Ba phen cọc gỗ đâm tàu giặc tan?

Là sông gì?

35.

Sông nào tàu giặc chìm sâu Anh hùng Trung Trực đi vào sử xanh?

Là sông gì?

Không cần giải yếm làm cầu Con thuyền quan họ, miếng trầu trao duyên.

Là sông gì?

37.

Một dòng hai nhánh Đông, Tây Xưa thì rợp cỏ, ngày nay lúa đầy.

Là sông gì?

38.

Sông nào ở đất Nghệ An Tên nghe gợi nhớ một mầu xanh lơ?

Là sông gì?

39.

Đố ai đã bị đi đày
Chỉ vì câu nói – đêm ngày đảo xa
Rồi sau đó được vua tha
Đem về dưa hấu, đậm đà thơm ngọn?

Là ai?

40.

Trông ra thăm thắm lại mênh mông Chẳng có một người lại bảo đông Đứng mái lầu tây nhìn ngoảnh lại Xa xa chỉ thấy đám mù không.

Là gì?

41.

Đầy vơi chỉ một con sông Mà sao lại bảo ba dòng tâm tư?

Là sông gì?

42.

Tiễn người đi giữ biên cương Dòng sông những nhớ cùng thương trùng trùng

Là sông gì?

43.

Cuồn cuộn phù sa rực hồng Nghìn xưa từng đã thấy rồng bay lên.

Là sông gì?

44.

Giữa dòng từng cắm cọc lim Mấy thời thuyền giặc tan chìm nơi đây.

Là sông gì?

45.

Một dòng hai nhánh Đông, Tây Xưa nhiều cỏ, mà ngày nay lúa nhiều.

Là sông gì?

46.

Mênh mông bờ bãi phì nhiều Chín con rồng lượn dập dìu nước mây.

Là sông gì?

47.

Sông nào xứ Nghệ đẹp giàu Tên nghe cũng gợi một màu trong xanh?

Là sông gì?

48.

Sông nào ánh điện lung linh

Bến xưa tiễn Bác dấn mình bôn ba? **Là sông gì?**

49.

Sông nào tên thật hiền hòa Là tên tỉnh lúa, phù sa đắp bồi?

Là sông gì?

VII CÂU ĐỐ VỀ CON SỐ, CHỮ NGHĨA

1.

Đang ở dưới bếp Giúp việc nấu ăn Bỗng chốc bị nhầm Thành giường trẻ nhỏ Bởi vì ai đó Lấy mất dấu huyền.

Là chữ gì?

2.

Để nguyên – tàu đến nghỉ ngơi Thêm huyền – đẻ trứng mọi người đều ăn.

Là chữ gì?

3.

Để nguyên – khâu vá, mẹ tìm Thêm huyền – xe hỏng, bố tìm sửa xe.

Là chữ gì?

4.

Để nguyên – tên một loài chim Bỏ sắc – thường thấy ban đêm trên trời.

Là chữ gì?

5.

Để nguyên – có lá, có cành Thêm huyền – trâu kéo, ruộng thành đất tơi Sắc vào – bó mạ rong chơi Rủ nhau phủ kín khắp nơi ruộng đồng.

Là chữ gì?

6.

Nhỏ hơn bốn, lớn hơn hai Đi liền hai tiếng, có mai như rùa.

Là chữ gì?

7.

Không dấu – làm bạn với răng Thêm huyền – con vật sống bằng lá dâu Thêm sắc – kì cọ trước sau Nên dùng nước ấm; đoán mau chữ gì?

Là chữ gì?

8.

Để nguyên – loại quả thơm ngon Hỏi vào – co lại chỉ còn bé thôi Nặng vào – mới thật lạ đời Bỗng nhiên thành viết xoong nồi lọ lem.

Là chữ gì?

9.

Để nguyên – chăm chỉ kéo cày Thêm huyền – thánh lá trầu cay của bà Thêm sắc – vỏ thóc tách ra Đố em đoán đúng đó là chữ chi?

Là chữ gì?

Để nguyên – nước chấm cổ truyền Huyền vào – bốn mặt xây nên ngôi nhà Thêm nặng – chẳng nói, chẳng la Ngồi yên như bụt, đố là chữ chi?

Là chữ gì?

11.

Hai O xinh xắn Xếp chồng lên nhau Mời bạn đoán mau Đó là số mấy?

Là số mấy?

12.

Cái gậy cạnh quả trứng gà Đem về khoe mẹ cả nhà mừng vui.

Là số mấy?

13.

Con gì đến chán Giống ngỗng, giống ngan Bơi trên bài làm Của anh lười học.

Là số mấy?

14.

Để nguyên – dùng dán đồ chơi Thêm huyền – lại ở tận nơi mái nhà Thêm nặng – ăn ngọt lắm nha Nếu mà thêm sắc – cắt may áo quần.

15.

Tôi là một thứ quả cây
Không dấu, thứ trẻ xưa nay chơi nhiều
Có nặng, lúc xách đi đeo
Huyền về, hàng hóa mang theo trong lòng.

Là chữ gì?

16.

Bắt đầu thì ở trên cây
Mùa thu thức giấc chín đầy vườn ai
Có sắc thì thật là tài
Thành thứ vũ khí trên vai đi rừng.

Là chữ gì?

17.

Cắt đuôi thì điếc tai anh
Cắt đầu thành quả trên cành cây cao
Không ai cắt xén thì sao
Lênh đênh mặt nước chẳng bao giờ chìm.

Là chữ gì?

18.

Tôi là thức nước để chan
Từ khi thêm sắc bay tràn cung mây
Hỏi ai chẳng thích nơi này
Mang hoa, quả, lá trên cây nhờ huyền
Nếu đeo tạ nặng liền bên
Thành không ở giữa, ra miền biên khu.

19.

Để nguyên tiếng chó sủa dài Thêm sắc thành loài thú dữ rừng xanh Thêm huyền uống nước thật nhanh Bạn của đồng ruộng xa gần đều quen.

Là chữ gì?

20.

Có sắc thường đựng gạo, ngô Có huyền đựng nước chẳng rò tí ti Có hỏi chẳng đựng được chi Xin đố các bạn chữ gì nói mau?

Là chữ gì?

21.

Còn sắc nhảy nhót lùm cây Mất sắc lên chín tầng mây xa vời.

Là chữ gì?

22.

Sinh ra bạn với nước non
Bớt đầu được cháu được con nể vì
Thêm sắc thần chết quay đi
Bạn cùng cây lá xanh rì niềm vui.

Là chữ gì?

23.

Có huyền cũng giống như cha Bỏ huyền thêm sắc, nghĩa là biết ngay.

24.

Một châu trong ngũ đại châu Chữ Nho có nghĩa bay mau lên trời Thêm huyền mập lắm ai ơi Mất đầu mà mở miệng cười chữ chi?

Là chữ gì?

25.

Bà già thì thích Trẻ nít không ưa Mất huyền con vật cày bừa giúp ta Thiếu đầu là của ông già.

Là chữ gì?

26.

Để nguyên là của một nhà
Sắc vào cảm thấy như là đông sang
Hỏi thành xảo trá, đồ gian
Huyền thêm, chừng đã xuân tàn còn chi.

Là chữ gì?

27.

Tôi là một giống bò ngang
Nếu thêm dấu hỏi, bạc vàng trong tay
Mất "u" dấu sắc đến ngay
Sinh vật dưới nước hàng ngày lội bơi
Huyền từ đâu bỗng tới nơi
Trở thành quả đỏ, ăn thời hơi chua.

28.

Che nắng thì lấy chữ đầu Đựng cơm thì lấy nửa sau mà dùng!

Là chữ gì?

29.

Cắt đầu thì chỉ còn râu Chắp vào lại đủ đuôi, đầu, mình, chân!

Là chữ gì?

30.

Cái chi làm bạn với bình Nặng vào có thể vẽ hình người ta Hỏi thành cháy cửa, cháy nhà Thêm huyền thì hết khi mà giận nhau.

Là chữ gì?

31.

Bình minh tôi hót tôi ca Thêm huyền thành chỉ phong ba dập vùi.

Là chữ gì?

32.

Ban đêm lấp lánh giữa trời Có màu, có sắc, nên rơi xuống trần Thành chim nhí nhảnh đôi chân Líu lo tiếng hót góp phần vui tươi.

Là chữ gì?

Cầm tinh tuổi hợi con này
Thêm huyền đồ vật cầm tay là gì
Lá cành ủ rũ sắc chi
Không "e" là bệnh phải đi dưỡng đường.

Là chữ gì?

34.

Chỉ vì không mũ đội trên đầu Mang tiếng xưa nay giống bọ sâu Có mũ đội đầu thêm đạo mạo Con con, cháu cháu kém ai đâu.

Là chữ gì?

35.

Chữ chi vì nước hết lòng Huyền vào thành ý chất chồng lên nhau Sắc thêm là đúng làm sao Thay ngã thì hóa lõm vào khá sâu.

Là chữ gì?

36.

Có sắc là một trái thơm
Có huyền ăn ruột, vỏ còn xe dây
Không dấu là trái gì đây
Thêm nặng, lưng nó tì ngay vào tường.

Là chữ gì?

37.

Chữ gì đồng nghĩa với bưng Nặng là bục gỗ, ngã dùng thổi hơi Sắc thành cửa đã đóng rồi Hỏi, đồ vật rớt khó thời còn nguyên.

Là chữ gì?

38.

Để nguyên là quả em ăn Thêm sắc thì chỉ để dành lợn thôi Thay hỏi thì ốm mất rồi Mau tìm thuốc uống hay nồi lá xông.

Là chữ gì?

39.

Em là hoa cúng ở chùa Cũng là tên một ông vua đại tài Nặng đi cho sắc đến thay Cố đô cổ kính, chẳng hay là gì?

Là chữ gì?

40.

Em là thứ bánh thường dùng
Ngã vào, mưa gió đùng đùng nổi lên
Bây giờ bỏ ngã, sắc thêm
Người người khiếp sợ là tên con gì
Thêm huyền em hóa vật chi
Mà người thợ mộc đôi khi thường dùng?

Là chữ gì?

41.

Em là vật học trò dùng Bỏ đầu sẽ bé nhất trong một nhà Khúc đuôi nếu bỏ nốt ra Trời ơi, em mập như là con heo! **Là chữ gì?**

42.

Em thì luôn miệng hát vang Muốn thêm tấc thước thì thêm O vào Thay U là thứ quả nào Thêm M thành trái ngọt ngào quý ghê!

Là chữ gì?

43.

Để nguyên nổi tiếng ranh ma Chuyên nấp bụi rậm rình gà, bắt chim Bót đầu bên bạn ngày đêm Đến khi mất sắc bỗng nhiên hết lùn.

Là chữ gì?

44.

Tôi vốn là quả núi Chẳng bao giờ chịu già Có sắc vào thành ra Vật che đầu bạn gái.

Là chữ gì?

45.

Nhà cao tít ngọn cau già Chỉ vì ngã mà phải đi ra chùa.

Là chữ gì?

46.

Có huyền, em lết khắp nhà Có sắc, em bị người ta buộc vào Có hỏi, đem vứt thì sao Có nặng, lẽ nào làm bạn cùng sâu.

Là những chữ gì?

47.

Tôi thường đi cặp với chuyên Để nêu đức tính chăm siêng học hành Không huyền, nảy mực công bình Nhờ tôi, trọng lượng phân minh rõ ràng.

Là chữ gì?

48.

Tôi do không khí mà thành Thêm huyền, thịt giã để dành ăn ngon Hỏi là lồng nhốt gà con Không dấu củi cháy xác còn là chi?

Là chữ gì?

49.

Tháng năm vẫn đập giúp đời Nếu tôi dừng lại thì người chết ngay Sắc đến mới có màu này Sắc đi, huyền lại, tìm mày ở đâu?

Là chữ gì

50.

Cùng bỏ đầu, bạn giống tôi Để nguyên tôi bị kẻ cười người chê Bạn thì chẳng nỡ ai chê Ai ai cũng quý, cũng mê cũng mừng.

Là những chữ gì?

51.

Để nguyên chẳng có ai gần Sắc vào bỗng hóa người thân trong nhà Nặng thay giúp ích cho ta Có cây để cấy đồng xa, ruộng gần.

Là những chữ gì?

52.

Chữ gì giữ đạo làm con Mất sắc, thêm hỏi, vuông tròn đều thông Bỏ hỏi, thêm nặng lạ không Phép trừ chẳng phải viển vông đi tìm.

Là chữ gì?

53.

Để nguyên đeo che nắng trời Mất sắc lạ quá mọi người tránh xa.

Là chữ gì?

54.

Mầu em tinh khiết nhất đời Để mất dấu sắc, lên trời cùng sao.

Là chữ gì?

55.

Em vốn ăn hại quả cây Thêm vào dấu sắc biến ngay quả tròn Ăn sống chua ngọt rất giòn Nấu cùng với thịt, canh ngon tuyệt vời.

Là chữ gì?

56.

Không dấu, chướng ngại sợ gì Thêm vào dấu nặng, em thì biết bay Bỏ nặng, thêm hỏi lạ thay Treo trên cây đợi tháng ngày lớn khôn.

Là chữ gì?

ĐÁPÁN

I. CÂU ĐỐ VỀ HOA QUẢ, CÂY CỐI

- 1. Quả dứa
- 2. Quả dứa
- 3. Hoa thủy tiên
- 4. Quả khế
- 5. Quả khế
- 6. Quả bưởi
- 7. Cây dứa
- 8. Quả lưu
- 9. Quả lưu
- 10. Cây lựu
- 11. Cây lựu
- 12. Cây hoa mào gà
- 13. Quả ô mai
- 14. Lá dừa
- 15. Cây cọ
- 16. Hoa sen
- 17. Hoa sen
- 18. Hoa sen, lá sen
- 19. Lá trầu không
- 20. Lá trầu không
- 21. Hạt lúa chín
- 22. Hoa phù dung
- 23. Cây phượng vĩ
- 24. Cây bí, cây bầu

- 25. Cây rau má
- 26. Cây mít
- 27. Quả mít
- 28. Quả mít
- 29. Cây đa
- 30. Hoa súng
- 31. Hoa súng
- 32. Cây gỗ
- 33. Cây gỗ
- 34. Cỏ gà
- 35. Cỏ gà
- 36. Cỏ mật
- 37. Cỏ gà
- 38. Cỏ dại
- 39. Cây ngô
- 40. Bắp ngô
- 41. Bắp ngô
- 42. Bắp ngô
- 43. Cây lúa
- 44. Cây lúa
- 45. Cánh đồng
- 46. Cây tre
- 47. Cây quế
- 48. Cây cau
- 49. Cây cau
- 50. Quả cau
- 51. Quả dâu da đất

- 52. Quả dâu da đất
- 53. Quả đu đủ
- 54. Cây dừa
- 55. Cây dừa
- 56. Quả dừa
- 57. Quả dừa
- 58. Quả dừa
- 59. Cây đa
- 60. Buồng cau
- 61. Cây cau
- 62. Vú sữa
- 63. Quả chanh
- 64. Quả thanh long ruột trắng
- 65. Cành đào
- 66. Phượng vĩ
- 67. Rau má
- 68. Mồng tơi
- 69. Rau đay
- 70. Cây trầu không
- 71. Cây tre
- 72. Cây hành lá
- 73. Quả chôm chôm
- 74. Quả sấu
- 75. Cây quế
- 76. Cây nhang
- 77. Cây nêu
- 78. Cây cau

- 79. Cây trầu không
- 80. Cây nến
- 81. Cây xấu hổ
- 82. Cây xoan
- 83. Cây trầu không
- 84. Cây ớt
- 85. Cây dọc mùng
- 86. Hoa súp lo
- 87. Quả bưởi
- 88. Quả thị
- 89. Quả gấc
- 90. Quả chanh
- 91. Quả ớt
- 92. Cây chuối, cá chuối
- 93. Cây hoa súng, khẩu súng
- 94. Cây giá đỗ
- 95. Cây hoa giấy
- 96. Hoa lục bình
- 97. Hoa sứ
- 98. Hoa râm bụt
- 99. Quả dứa
- 100. Quả ớt
- 101. Quả dừa
- 102. Quả dưa hấu
- 103. Quả hồng xiêm
- 104. Quả dưa, dừa, dứa
- 105. Củ hành

- 106. Củ hành
- 107. Củ đậu
- 108. Củ khoai tây
- 109. Hoa ngâu
- 110. Quả vải
- 111. Quả nhãn
- 112. Quả doi
- 113. Dây khoai lang
- 114. Cây cau
- 115. Quả lựu
- 116. Quả bưởi
- 117. Quả ổi
- 118. Quả thị
- 119. Quả dừa
- 120. Quả mít
- 121. Quả bí
- 122. Quả chôm chôm
- 123. Cây quất
- 124. Quả còn
- 125. Hạt cốm
- 126. Hoa sen
- 127. Hoa đồng tiền
- 128. Củ su hào, củ lạc
- 129. Hoa gạo, hoa thiên lý, hoa giấy, hoa đào
- 130. Quả mít
- 131. Cây mây
- 132. Củ cà rốt

- 133. Cây chuối
- 134. Quả chuối
- 135. Hoa súng
- 136. Cây bắp cải
- 137. Tàu lá dừa
- 138. Cây đa
- 139. Quả mít
- 140. Quả đu đủ
- 141. Cây vừng
- 142. Cây hoa trạng nguyên
- 143. Quả cóc
- 144. Cây sầu riêng
- 145. Cây cơm nguội
- 146. Quả sầu riêng, quả dâu da, quả cau
- 147. Quả sung, quả vả, quả cóc, quả dâu
- 148. Cây lúa, hạt thóc, hạt gạo, hạt tấm
- 149. Quả măng cụt, quả sầu riêng, quả dừa, quả dưa hấu
- 150. Đào lột hột
- 151. Quả dứa
- 152. Hoa râm bụt
- 153. Cây cỏ tranh lợp nhà
- 154. Cây chuối
- 155. Cây chuối
- 156. Cây ngô
- 157. Cây đu đủ
- 158. Cây tầm gửi
- 159. Quả dừa

- 160. Cây chè
- 161. Bèo và nước
- 162. Cây lúa
- 163. Cây dừa
- 164. Quả dứa
- 165. Cây trâu không
- 166. Cây tre
- 167. Cây sen
- 168. Cây đu đủ
- 169. Buồng chuối
- 170. Bắp ngô
- 171. Quả mướp đắng
- 172. Cây cỏ may
- 173. Cây chuối
- 174. Cây cau
- 175. Cây cau
- 176. Cây trầu không
- 177. Cây cam
- 178. Giá đỗ xanh, cây giá đỗ
- 179. Quả đu đủ
- 180. Quả bí
- 181. Chè xanh
- 182. Cây lạc
- 183. Cây lạc
- 184. Cây ngô
- 185. Bắp ngô
- 186. Cây sầu riêng

- 187. Cây mây
- 188. Cây bàng
- 189. Măng và tre
- 190. Bông hoa
- 191. Cây sen
- 192. Cây sen
- 193. Cây sen
- 194. Quả na
- 195. Quả dưa hấu
- 196. Cỏ dại
- 197. Quả bí
- 198. Cây bồ đề
- 199. Cây phượng
- 200. Cây mía
- 201. Quả gấc
- 202. Hoa súng
- 203. Hoa da hương
- 204. Thủy tiên

II. CÂU ĐỐ VỀ CON VẬT

- 1. Chim cánh cụt
- 2. Con chó
- 3. Con chó
- 4. Con mèo
- 5. Con mèo
- 6. Con rùa
- 7. Con chuột
- 8. Con chim khách

- 9. Con ngỗng
- 10. Con sóc
- 11. Con sóc
- 12. Con sóc
- 13. Con thỏ
- 14. Con chuồn chuồn
- 15. Con chuồn chuồn
- 16. Con ve sầu
- 17. Con chuồn chuồn
- 18. Con chim sâu
- 19. Con chim sâu
- 20. Con khủng long
- 21. Con cá voi
- 22. Con cá voi
- 23. Con cá kiếm
- 24. Con cá kiếm
- 25. Con đom đóm
- 26. Con đom đóm
- 27. Con gà
- 28. Con gà
- 29. Con gà trống
- 30. Con cáo
- 31. Con chó sói
- 32. Con tôm
- 33. Con tôm
- 34. Con cá trê
- 35. Con hổ

- 36. Con vit
- 37. Con thỏ
- 38. Con dê
- 39. Con ếch
- 40. Con cóc
- 41. Con cóc
- 42. Con cua
- 43. Con doi
- 44. Con nhện
- 45. Con thạch sùng
- 46. Con nhện
- 47. Con rết
- 48. Con tôm hùm
- 49. Con công
- 50. Con công
- 51. Con vet
- 52. Con vit
- 53. Con mèo
- 54. Con tem
- 55. Con rắn
- 56. Con thiêu thân
- 57. Con đom đóm
- 58. Con châu chấu
- 59. Con gà
- 60. Cá sấu
- 61. Rui mè, cá mè
- 62. Con muỗi

- 63. Con tằm
- 64. Con chuồn chuồn
- 65. Cá nhám
- 66. Con doi
- 67. Con doi
- 68. Con ốc vặn
- 69. Con ếch
- 70. Con ếch
- 71. Con nhện
- 72. Cái tổ ong
- 73. Thạch sùng
- 74. Con rùa
- 75. Con nhện
- 76. Con sáo và ống sáo
- 77. Con muỗi
- 78. Con rết
- 79. Con kiến
- 80. Con đom đóm
- 81. Con chuồn chuồn
- 82. Con cóc
- 83. Con cua
- 84. Con qua khoang
- 85. Con tôm hùm
- 86. Con chó
- 87. Con bạc má
- 88. Con chuột
- 89. Tổ chim yến

- 90. Con tu hú
- 91. Con cò
- 92. Con ong
- 93. Con sóc
- 94. Con sáo
- 95. Con chấy
- 96. Con công
- 97. Con mèo
- 98. Con cá voi
- 99. Con ve sầu
- 100. Con ve sầu
- 101. Con voi
- 102. Con sói
- 103. Con thỏ
- 104. Con trai
- 105. Con bướm
- 106. Con cà cuống
- 107. Con mực
- 108. Chuột túi
- 109. Con rùa
- 110. Con thỏ
- 111. Con trai
- 112. Con tằm
- 113. Con vượn
- 114. Con tê giác
- 115. Con thạch sùng
- 116. Con mèo

- 117. Con bò
- 118. Con vet
- 119. Con doi
- 120. Con cò
- 121. Con ong
- 122. Con ve
- 123. Con ba ba
- 124. Cá cơm, cá đuối, cá đối, cá chuồn
- 125. Con nhím
- 126. Con cua
- 127. Chim cánh cụt, gõ kiến, vẹt, yến, bồ câu
- 128. Con nhện
- 129. Con đom đóm
- 130. Con cú mèo
- 131. Cá heo
- 132. Con thỏ
- 133. Chim bói cá
- 134. Chim gõ kiến
- 135. Con rùa
- 136. Con kiến
- 137. Con ve
- 138. Con gà trống
- 139. Con gà tây
- 140. Con bò
- 141. Con nhện
- 142. Con bướm
- 143. Con hươu

- 144. Con ve
- 145. Con hến, trai, ngao, sò
- 146. Con cá trê
- 147. Con cú
- 148. Con cú mèo
- 149. Con tôm
- 150. Con ong
- 151. Con dế chọi
- 152. Con chó
- 153. Con tôm
- 154. Quả trứng

III. CÂU ĐỐ VỀ ĐỒ VẬT

- 1. Bàn cờ tướng
- 2. Cái điện thoại
- 3. Quyển sách
- 4. Cái đòn gánh
- 5. Đoàn tàu hỏa
- 6. Cái mũ, cái nón
- 7. Cái quạt điện
- 8. Quyển lịch
- 9. Cái bản lề cửa
- 10. Cái đèn tuýp
- 11. Cái cưa
- 12. Cái cầu
- 13. Cái kính lão
- 14. Cái lọ cắm hoa
- 15. Cái nón

- 16. Cái bánh đa
- 17. Cái siêu đun nước
- 18. Gói thuốc lá
- 19. Cái lược
- 20. Bộ bài tam cúc
- 21. Con đường
- 22. Sóng bạc đầu
- 23. Đập muỗi
- 24. Con lợn đất
- 25. Cái diều
- 26. Cột ăng-ten
- 27. Cây cột điện
- 28. Ba cái kim đồng hồ
- 29. San hô
- 30. Cái áo
- 31. Cái giếng
- 32. Cái khăn mặt
- 33. Cái thang
- 34. Quả bóng bay
- 35. Cái thước
- 36. Mực
- 37. Cái trống
- 38. Cái la bàn
- 39. Cái bút
- 40. Cái bản đồ
- 41. Tờ báo
- 42. Con dao

- 43. Cái cặp tóc
- 44. Ngọn lửa
- 45. Kim đồng hồ
- 46. Cánh cửa
- 47. Cái võng
- 48. Con đê
- 49. Lá thư
- 50. Cái ống nhòm
- 51. Quyển sách
- 52. Cái bút chì
- 53. Cái com-pa
- 54. Cái bản đồ
- 55. Quả pháo
- 56. Cái điếu cày
- 57. Cái thang
- 58. Cây hương vòng
- 59. Vôi
- 60. Đèn hải đăng
- 61. Bánh xà phòng
- 62. Cây nến
- 63. Cái quạt nan
- 64. Cái giường
- 65. Cái đài, radio
- 66. Quả cân
- 67. Đèn vàng xanh đỏ giao thông
- 68. Cái trống
- 69. Cái ghế, bàn

- 70. Thuốc đánh răng
- 71. Cái đồng hồ
- 72. Đèn ông sao
- 73. Khăn quàng đỏ
- 74. Cái xe đạp
- 75. Cầu chì, cầu vai, cầu bập bênh, cầu vồng
- 76. Cái bản đồ
- 77. Bàn cờ tướng
- 78. Máy bay
- 79. Con dao
- 80. Con quay
- 81. Con thoi
- 82. Con tem
- 83. Cái cần cẩu
- 84. Cái bơm xe đạp
- 85. Máy bơm nước
- 86. Cái điện thoại
- 87. Cái ti vi
- 88. Giày dép
- 89. Đại bác
- 90. Cái khóa
- 91. Cái lưới
- 92. Mặt đồng hồ
- 93. Kim chỉ
- 94. Bao diêm
- 95. Quả chuông
- 96. Điếu cày

- 97. Lưỡi dao cạo
- 98. Con dấu
- 99. Quả đấm cửa
- 100. Quả lắc đồng hồ
- 101. Cái compa
- 102. Bộ bàn ghế
- 103. Điếu thuốc lá
- 104. Cái cày và cái bừa
- 105. Cái nong
- 106. Cái đe thợ rèn
- 107. Giấy trắng
- 108. Gọt bút chì
- 109. Cái cặp
- 110. Cái chổi
- 111. Cái liềm
- 112. Cái kính lão
- 113. Câu đối Tết
- 114. Đánh cờ
- 115. Ấm tích nước
- 116. Cái cưa
- 117. Chày giã gạo
- 118. Cây nến
- 119. Hòn phấn
- 120. Đồng hồ
- 121. Cái kéo
- 122. Cái gối
- 123. Cái ấm pha trà

- 124. Cái phản
- 125. Cái bàn, cái ghế
- 126. Quả đấm cửa
- 127. Cột cây số
- 128. Quả bóng bàn
- 129. Quả cầu lông
- 130. Quả bóng đá
- 131. Quả cân
- 132. Cây súng
- 133. Cây cột điện
- 134. Cây nến

IV. CÂU ĐỐ VỀ CÁC HIỆN TƯỢNG TỰ NHIÊN

- 1. Mùa xuân
- 2. Bốn mùa (xuân, hạ, thu, đông)
- 3. Tầng ô-zôn
- 4. Mặt trăng
- 5. Mặt trăng
- 6. Mặt trăng
- 7. Mặt trăng
- 8. Mặt trăng
- 9. Ông sấm
- 10. Mây
- 11. Sao
- 12. Cầu vồng
- 13. Cầu vồng
- 14. Mưa
- 15. Nước

- 16. Núi, biển, mưa, đêm tối
- 17. Nước
- 18. Núi
- 19. Núi
- 20. Sao Thần Nông
- 21. Mặt trăng
- 22. Cơn đông
- 23. Hạt mưa
- 24. Con sóng biển
- 25. Sóng bạc đầu
- 26. Bầu trời sao
- 27. Sao Mai
- 28. Hạt mưa
- 29. Gió
- 30. Tia nắng
- 31. Mưa xuân
- 32. Bốn mùa
- 33. Mùa thu
- 34. Mưa rào
- 35. Gió heo may
- 36. Gió bấc
- 37. Khí ôxy
- 38. Hòn đảo
- 39. Nước
- 40. Sao Thần Nông
- 41. Phù sa
- 42. Sao Mộc

- 43. Sóng bạc đầu
- 44. Quả đất
- 45. Quả đất
- 46. Hạt mưa
- 47. Sấm
- 48. Mắt bão
- 49. Con sông
- 50. Mwa
- 51. Mùa xuân
- 52. Gió
- 53. Trăng, sao
- 54. Lửa
- 55. Tia nắng trời
- 56. Mặt trăng
- 57. Trái đất
- 58. Sấm, chớp, gió, mưa
- 59. Sương muối, gió Nam
- 60. Quả đồi, quả núi
- 61. Nắng thu
- 62. Mặt trời
- 63. Mặt trời
- 64. Mặt đất
- 65. Mặt nước
- 66. Mặt trăng
- 67. Sao, mặt trăng, mặt trời
- 68. Ông mặt trời
- 69. Mặt trăng, mặt trời

70. Mặt trời, sấm, mưa

V. CÂU ĐỐ VỀ CON NGƯỜI

- 1. Bàn tay
- 2. Cái đầu và hai đầu gối
- 3. Một đời con người
- 4. Cái bóng và người
- 5. Tên người
- 6. Cái mũi
- 7. Cái bàn chân
- 8. Hai con mắt
- 9. Cái ống chân
- 10. Mái tóc đen dần thành bạc trắng
- 11. Đôi mắt
- 12. Hàm răng
- 13. Hàm răng
- 14. Hai tai
- 15. Năm ngón tay
- 16. Đầu gối, mắt cá, ống chân và bụng chân
- 17. Cái bóng
- 18. Bàn tay
- 19. Đôi mắt
- 20. Đôi mắt
- 21. Mái tóc
- 22. Tiếng nói
- 23. Trái tim và hai lá phổi
- 24. Lông mày
- 25. Lỗ tai

- 26. Tay cầm đôi đũa và cơm
- 27. Nụ cười
- 28. Bàn chân
- 29. Lỗ mũi
- 30. Hai bàn tay
- 31. Móng tay
- 32. Bóng hình trong gương
- 33. Mồm, tai, mắt
- 34. Tóc
- 35. Hai bàn tay
- 36. Hai bàn chân
- 37. Răng và lưỡi
- 38. Quả tim

VI. CÂU ĐỐ VỀ LỊCH SỬ, ĐỊA LÝ

- 1. Trần Quốc Toản
- 2. Thánh Gióng
- 3. Lý Công Uẩn
- 4. Võ Thị Sáu
- 5. Sông Bạch Đằng, Ải Chi Lăng, gò Đống Đa
- 6. Trần Bình Trọng
- 7. Lê Lợi
- 8. Lang Liêu
- 9. Dốc Pha Đin
- 10. Kim Đồng
- 11. Lê Văn Tám
- 12. Kopa Kolong
- 13. Phan Đình Phùng

- 14. Bùi Thị Xuân
- 15. Đinh Tiên Hoàng
- 16. Lý Nhân Tông
- 17. Trần Nguyên Hãn
- 18. Yết Kiêu
- 19. Nguyễn Trãi
- 20. Hai Bà Trưng
- 21. Mạc Đĩnh Chi
- 22. Lý Thường Kiệt
- 23. Trận Ngọc Hồi
- 24. Phan Đình Phùng
- 25. Hồ Hoàn Kiếm
- 26. Hội nghị Diên Hồng
- 27. Gò Đống Đa
- 28. Làng Phù Đổng
- 29. Thành Cổ Loa
- 30. Sông Bạch Đằng
- 31. Hồ Ba Bể
- 32. Bến Nhà Rồng
- 33. Hồ Tây
- 34. Sông Bạch Đằng
- 35. Sông Nhật Tảo
- 36. Sông Cầu
- 37. Vàm Cỏ Đông Vàm Cỏ Tây
- 38. Sông Lam
- 39. Mai An Tiêm
- 40. Biển Đông

- 41. Sông Ba Lòng
- 42. Sông Thương
- 43. Sông Hồng
- 44. Sông Bạch Đằng
- 45. Vàm Cỏ Đông Vàm Cỏ Tây
- 46. Sông Cửu Long
- 47. Sông Lam
- 48. Sông Sài Gòn
- 49. Sông Thái Bình

VII. CÂU ĐỐ VỀ CON SỐ, CHỮ NGHĨA

- 1. Nồi
- 2. Gà
- 3. Kim
- 4. Sáo
- 5. Cây
- 6. Ba
- 7. Tăm
- 8. Nho
- 9. Trâu
- 10. Tương
- 11. Số tám (8)
- 12. Số mười (10)
- 13. Số hai (2)
- 14. Keo
- 15. Bí
- 16. Na
- 17. Nổi

- 18. Canh
- 19. Gâu
- 20. Thúng thùng thủng
- 21. Sáo
- 22. Sông
- 23. Thầy
- 24. Phi
- 25. Trầu
- 26. Gia
- 27. Cua
- 28. Ôtô
- 29. Trâu
- 30. Hoa
- 31. Chim
- 32. Sao
- 33. Heo
- 34. Ong ông
- 35. Trung
- 36. Dưa
- 37. Bê
- 38. Cam
- 39. Huệ
- 40. Bao
- 41. Bút
- 42. Ca
- 43. Cáo
- 44. Non

- 45. Mo
- 46. Bò, bó, bỏ, bọ
- 47. Cần
- 48. Gió
- 49. Tim
- 50. Dốt tốt
- 51. Ma, má, mạ
- 52. Hiếu
- 53. Kính
- 54. Trắng
- 55. Sâu
- 56. Qua